

GATEØVISA

Nr. 174/(3/05)

36. årgang

Et valgfritt alternativ

Kr. 25

TorKill 2005

Geir Levis samlivsspalte presenterer:

Politisk sex eller seksuell politikk

I forbindelse med det forestående valget denne høsten har Gateavisa fått flere forespørsler til sin sex- og samlivsspalte angående politikk og politiske partier. Vår eminente sex- og samlivsterapeut Geir Levi Nilsen (cand. philol i religionshistorie) synes dette er underlig siden ingen på noen måte vil assosiere politikere med sex. Til det er politikere for stygge, for grå, for pregløse. Men der ute, i denne merkelige bredt smilende horisonten av et osean som kalles folkedypet, finnes det mange eksotiske erotiske sjeler som virrer omkring. Her er noen av innleggene som sex- og samlivsterapeut Geir Levi Nilsen har tatt på seg ansvaret for å svare på, på en etisk og pedagogisk riktig måte:

AVSTANDSFORELSKELSE

Jeg er avstandsforelsket i en dame som er med i RV. Hun skal visstnok være rødglødende feminist, porno- og prostitusjonsmotstander og den greia der. Hvordan skal jeg gå frem her? Hilsen forelskelsesoffer.

SVAR

Joda, du har et problem. Hvis RV og AKP-ml er politikere og alle politikere er uinteressante som sex-objekter, så er dette selve uinteressanthesens høydepunkt. Som sexologisk veileder er en av mine store mentorer sexologen Leif Hagen og hans seksualveilende fagblad Aktuell Rapport fra 1970-tallet. I dette fagbladet hadde den eminente seksualveilederen Leif Hagen sine side3-ledere hvor han påpekte problematiske sider ved kulturen på 1970-tallet. Flere ganger påpekte han AKP-ml'erne som var store i kulturbildet på denne tiden. En gang sa Leif Hagen i en av sine ledere noe slikt som at den eneste grunnen til at Pål Steigan var med i AKP-ml var fordi han aldri hadde turt å kikke ned i sin egen bukse. Ikke usannsynlig. For er Sigurd Allern et sex-symbol? Eller fyllebøtta Trond Øgrim? Ingen tvil om at her kan vi bruke Freuds sublimeringsteori. Men på kvinnesiden er det annerledes: Ingen damer er så kåte som RV-feminister. RV-feminister knuller alt fra horekunder til koalabjørner. Vær klar over at feminismen er en lidelsesteologi og religion appellerer til de ryggradsløse som bare vil knulle under oppsyn av en ideologi eller en Gud. Ikke bry deg om dette mot-prostitusjons-pratet: RV-feminismens kamp mot prostitusjon er bare et forsøk på en iverksettelse av et biologisk konkurransetilsyn, RV-feminister vil ikke

at fitta skal selges så billig som den gjøres nede i Rådhusgata. Fitta skal selges til den pris som menn gjennom alle tider har betalt: Til prisen av magesår, hjerteattakk og nervesammenbrudd etter å ha blitt spist opp av den ubarmhjertige dødsmaskinen som kalles kvinnesamfunnet. Du har her to valg: Gi inntrykk av at du er en stympet, dvs. en mannlig RV'er, eller gi inntrykk av at du er en voldtekstdyrkende seksualpsykopat. Begge deler hisser RV-feminister enormt mye opp. Eller som en poet sa: *The river runs red.*

HOMOSEKSUELL

Jeg er en ung, homoseksuell mann som gjerne vil engasjere meg politisk. Hvilket politisk parti vil være best for meg som homoseksuell? En venn av meg mente at SV ville passe for meg. Hilsen orienteringsoffer.

SVAR

Uff, ikke nok en av disse homo-jævlene. Hva er det dere homojævler gnåler om hele tiden? Er din seksuelle legning alt du har av personlighet? Hvorfor skal din seksuelle legning være utslagsgivende for alt du foretar deg?

Å kombinere politikk og rævpuling er bare mulig gjennom ett politisk parti: Høyre. Så mye dritt som har kommet fra dette politiske partiet de siste 25 årene så må kjærlighetsguden Venus her staves som Anus fordi ortografi-seksjonen i demagogi- og rådgivningsgruppa deres antageligvis har blitt outsourcet til Styret for Homodagene i sweet Calcutta. Å være homoseksuell er dessuten motbydelig politisk korrekt. Det går an å si til en sur, arrogant hjemmekrymper hvis han er heterofil: «Er det lenge siden du har fått deg noe fitte?» for å understreke hvor mislykket han er. Men det går ikke an å si til Per-Kristian Foss «Er det lenge siden du har fått deg litt kuk?» Så derfor: Bekjemp Fossismen. Skal det å være homoseksuell knyttes opp mot person kontra det å knyttes opp mot sak er det veldig mange homoseksuelle som må tre i bakgrunnen. Bortsett fra det, gjør alle en tjeneste: Ikke bli kristen! Vi er dritleie av

kristne homoseksuelle og deres absurde pisspreik. På lik linje med dette vil vi vel snart få en generasjon av jødiske nazister som klynker: «Jamen, det står jo ingenting om Auschwitz og Zyklon B i Mein Kampf. Hvorfor kan ikke jeg være jøde og nazist?» Stikk Paulus opp i...ja, du vet.

FRELST

Jeg er 25 år og er sammen med en dame på 20. Bare på flipp så gikk vi på et bedehusmøte her om dagen. Under dette møtet ble dama mi frelst og nå har hun faenmed meldt seg inn i KrF. Hva skal jeg gjøre? Hilsen frelseoffer.

SVAR

Du kan bokstavelig talt prise deg lykkelig! Nest etter feminister er det ingen som er så kåte som kristne damer. Dessuten er KrF viden kjent for sin intense interesse for sex, både på og utenfor landsmøter. Bare les Bibelen: På hver eneste side finner du implisitte og eksplisitte fortellinger om sex, vold, blod, incest, død og djevleskap. Tror du ikke damer blir kåte av dette? Gratulerer! Du har fått en horny bitch i gave av Gud. PS: Det eneste aberet er at noen i KrF har tatt Jesu utsagn om «La de små barn komme til meg» helt bokstavelig. Når det snakkes om Lammet i Nye Testamentet så er dette en metafor for Jesus, for Sønnen og ikke for lammekjøtt som en del Kr F'ere later til å tro.

DYRESEX

Jeg er en ung mann som liker tanken på å ha sex med dyr. Jeg vurderer å flytte ut på landet, melde meg inn i Senterpartiet og kjøpe meg et gårdsbruk. Er dette tilrådelig? Hilsen dyreoffer.

SVAR

Hvis dine interesser går i slike baner vil jeg bare si til deg at du er syk nok til å melde deg inn i Høyre. Erna Solberg ser ut som en gris, Ine Marie Eriksen ser ut som en sjimpanse, Per-Kristian Foss ser ut som en fetladen liten vaskebjørn og

Olje- og energi ministerdama ser ut som en ost med hår på. Her skulle det være nok for en syk jævel som deg å bryne seg på. Senterpartiet derimot består av mange sexy damer, Marit Arnstad f.eks. som jeg har et barn med.

Av plasshensyn kan vi desverre ikke ta inn alle innleggene men vår overarbeidede sex- og samlivsterapeut Geir Levi Nilsen vil her nøye seg med å helt kort replisere:

Til P.Ø. Grimuli fra et sted i Ofoten som spør om han vil få drag på damene hvi han melder seg inn i AP: "Klart det! AP er et makt- og kontrollparti som oser av hardhet og brutalitet, dog uttrykt i byråkratisk-juridiske former. Ingenting gjør kvinner så mo i knærne og så vibrerende i krumtappen som tanken på en natt med nasjonens mektigste mann. Go for it!"

Til Jens P. Hymie fra Ølsvingen i Buskerud som spør om det er sexy å kle seg i SS-uniform: "Nazismen er småborgerlig, dessuten kristendoms- og islamvennlig. Du vil ikke få drag på damene med å sprade omkring som levende lik dvs. nazist. Dessuten: Hitler ødela nasjonal-sosialismen så hvordan kan man få seg noen slags seksuell troverdighet i den leiren der?"

Til Line W.W. fra Innstuvik i Snevre Snuga som spør om SV har en seksualpolitikk: "Desverre. En gang i tiden var SV et slags sosialistisk laissez-faire hvor man pulte i øst og vest, drakk rødvin som om polstreik sto for døra og kokte opp all mulige slags utopier på bakrommet, kort sagt et knulleparti med norske venstreintellektuelle. Men dette var før AIDS, før Dyret EU kom med markedsliberalistisk billig alkohol, og før makt har rett hvor makt ikke har vett kom sugende inn i partiet med potensielle koalisjonsregjeringer. SV har ingen seksualpolitikk i dag, bare ett sett med brukte kondomer som de bruker å pynte juletreet med på juleaften hvert år."

SISTE BUDSKAP: POLITIKK ER IKKE SEXY. POLITIKK ER EN MOBILTELEFON SOM FALLER NED FRA ET FREMMEDORDBOKLESIKON. SEX I HENDENE PÅ POLITIKERE ER SELVTEKT. ÆÆÆ

Illustrasjon: Harald Medbøe

Foto: Harald Medbøe

Gateavisa
Hjelmgate 3
0355 OSLO
Tlf.: 22691284

gateavisa@gateavisa.no
www.gateavisa.no
Redaksjonsmøte torsdager 18:00
Åpent for alle, VELKOMMEN!

Opplag: 5000
Trykk: Valdres Trykk

Redax dette nummer:
Bjarne Benjaminsen, Axel Eng, Pål Flakk, Are Hansen, Harald Medbøe

Takk til Torkill Haugland, Harald Kroken og alle bidragsytere og gateselgere

Innsendte bidrag mottas med takk - bortsett fra dikt, som sendes ut av vinduet som papirfly

Omslag og plakater: Torkill Haugland

Kopier så mye du vil, så lenge du ikke tjener penger på det. Men oppgi gjerne kilde

Forfalskninger..

Datamaskinen har gjennom det siste tiåret erobret store grupper med nye brukere. Meldinger vi får, tyder på at de fleste er svært fornøyde brukere. Mange påpeker at maskinene bare blir raskere å raskere. Jeg deler den erfaring. Dette er selvfølgelig bra. Det som er mindre bra og grunnen til min bekymring er at programmer laget til profesjonell bruk nå er allment tilgjengelige, og som disse bildene viser allerede har blitt misbrukt til foto-manipulasjoner.

Vi kan ikke la juks og bedrag bli en del av hverdagen!
Det må det advares mot.

Kitschen brer seg!

25. juni 2005 åpnet *Kitschannualen* for andre år på rad på Fredriksvern Verft i Stavern – med utstillere fra både Sverige, Østerrike, Ungarn og USA. Siden Odd Nerdrum fraskrev seg kunstnertittelen i 1998, er kitsch blitt en subkultur i emning med forgreninger langt utenfor Norges grenser. Kitschmalerne Jan-Ove Tuv og Tom Øverland håper at annualen skal bli en varig institusjon for figurativt maleri og skulptur.

I år som i fjor var *Kitschannualen* plassert i det 226 år gamle Krutthuset på idylliske Fredriksvern Verft i Stavern. Innsiden liknet et dunkelt belyst Rembrandt-maleri hvor alt fra knugede mannsansikter til to av Charles

Rokas (1912-1999) vellystige sigøynerpiker glødet fra tjukke trerammer på veggene. Arrangør sammen med Tom Øverland og elev av Odd Nerdrum gjennom seks år, Jan-Ove Tuv, forklarer bakgrunnen for utstillingen:

-Vi ble kontaktet av Nasjonale Festningsverk for å ha en utstilling her i fjor, og da fikk vi ideen om å gjøre det til et årlig arrangement. Det langsiktige målet er å få etablert en egen institusjon for figurativt maleri. I fjor var vi seks eller sju som stilte ut, men i år fikk vi tallet opp i tolv. Dermed ble det færre bilder per utstiller, men til gjengjeld viser det at det er flere av oss.

Kitschbegrepet

De fleste husker sikkert da Odd Nerdrum erklærte seg kitschmaler i 1998. Noen vil også huske elev Jan-Ove Tuv som var aktiv i mediadebattene som fulgte og også var med å skrive og utgi boken *Om kitsch* på Kagge forlag i 2000. Langt færre har antageligvis fått med seg at utspillet fødte en voksende internasjonal subkultur av erklærte kitschmalere og -teoretikere, som pleier kontakt gjennom nettsteder som www.kitschforum.no og diskusjonsforumet på Odd Nerdrums hjemmeside, www.nerdrum.com

Felles for kitschkulturen er at den – ofte

inspirert av filosofen Ayn Rand – nytter objektive definisjoner som en bøyg mot retorisk falskspill for å forsvare egen tilstedeværelse. Jan-Ove Tuv utdyper dette:

- *Kunstbegrepet* slik vi bruker det i dag, altså en samlebetegnelse for maleri, skulptur, poesi og musikk; dukket først opp på 1700-tallet med Immanuel Kant som hevdet at geniet ikke skulle følge regler, men skape sine egne. Vedkommendes egne følelser skulle tale mer enn at han var dyktig nok til å kunne skildre andre menneskers følelser, og paradoksalt nok var det nettopp denne selvopptattheten som førte til at Kunsten ble så følelseskald. Den skulle ikke gripe

ble brukt nedsettende om sentimentale bilder, og da tenker vi i dag på sigøynerpiken, fiskeren og den gråtende gutten. De malerne som ikke følger ideologien om å være moderne og interesseløse og uavhengige av den gammelmesterlige tradisjon, men som tvert imot er sentimentale i ordets beste forstand og henvender seg direkte til tilskueren – de blir kalt kitsch.

Hva slags reaksjoner kom i etterkant av Nerdrums utspill og boken deres?

Det var jo interessant at mange, deriblant Lotte Sandberg i Aftenposten, plutselig ble veldig opptatt av at han var en veldig moderne maler, selv om han tidligere ofte er blitt kritisert for å være nettopp kitsch. Der har man også en illustrasjon på hvordan kunstideologien fungerer. Geniet vet ikke hva det gjør, og trenger derfor kritikeren som kan bestemme hva som er rett og galt. Det er jo et veldig tiltalende system for teoretikere, som da får makten. Kritikerne har rett i at kitschen snylter; den er individualistisk og prøver etter beste evne å lære av fortidens mestre. I bunn og grunn dreier derfor skytset mot kitsch seg om en misforståelse. Hvis jeg hadde kritisert Picasso for å plassere nesen på feil plass eller klistre på en papirlapp som vil forvitte med tiden, hadde jeg kritisert kun-

Foto: Harald Medbøe

sten på kitschens premisser (Kitschen identifiserer altså tidløse arketyper i verdslige motiver og gir tilskueren en personlig opplevelse, uten at han eller

eller trenge seg på deg; det skulle være en betraktende distanse hos tilskueren. *Kitschbegrepet* dukket først opp på 1850-tallet som et historisk fenomen og

hun må forholde seg til malerens ideer; altså en betryggende sosial dimensjon som definerer ståsted – journ. anm.).

Fremtidsprospekter

- Til neste år får vi forhåpentligvis også brukt underetasjen, slik at vi kan få inn enda flere utstillere. Vi kommer til å bygge opp en jury og lage søknadspapirer slik at figurative malere generelt kan søke. Det er jo veldig viktig at dette blir en generell utstilling, en allmennutstilling hvor figurative malere generelt kan søke. Det er som sagt det som er intensjonen på sikt; å etablere en institusjon for figurativt maleri. Og dette var andre året, så det er fortsatt ting vi har lært i år som vi må forbedre til neste år.

Så neste sommer: Smett inn i en lun lomme ytterst på Fredriksvern Verft og bli åndelig bombardert av skrikende landskap og alvorstunge individer i følelseladete posisjoner. Vi knipser noen bilder av Tuv utenfor bygget og får en passende punchline å avslutte med:

-Det var synd jeg ikke tok på meg kitschskjorten min i dag. *Kitsch accepts you. Art rejects you.*

Pål Flakk

Foto: Stein Christian Fagerbakken

Velkommen til liksomlandet!

Min bror Per er av den oppfatning at samfunnet trenger kunstnere og uteliggere for at majoriteten kan fremheve sin egen fortrefelighet. Jeg tror det heller dreier seg om å fokusere på noe som er ennå mer *meningsløst* enn det de selv gjør.

Jeg har begynt å spørre disse menneskene med vanlige kontorjobber hva de egentlig gjør. Det fascinerende er at de langt fleste ikke har reflektert over det. Spør du noen om hva de arbeider med sier de som

oftest hvor de jobber, ikke hva arbeidet består i.

Det størstedelen av befolkningen bedriver, er jo å sitte på kontorer. Hva de egentlig gjør er ikke så viktig. Men etter en lang dag er de slitne. De har problemer med kollegene som er vanskelig å løse. De har fleksitid, de avspaserer, de har egenmeldinger og gleder seg til den velfortjente ferien. For meg som frilanser høres dette ut som den reneste luksus. Liksomlandet Norge er et slags evigvar-

ende storefri hvor det aldri ringes inn til neste time. Jeg spurte en god venn av meg som har en ledende stilling innen Staten, hva som motiverer ham utover en meget god lønn. Svaret - fremlokket med rikelig med toksikerende drikke, var: makt, status og privilegier.

Det er godt mulig at jeg er på en Balzacs *Tapte illusjoner*-tripp. Men jeg får mer og mer fornemmelsen av at det meste vi bedriver er enda mer lek enn det postmodernismen viste på 80-tallet. Vi lever i et liksomland der vi leker alvor, vi

leker sliten, vi leker problemer, vi leker modenhet, vi leker kjærlighet og leker at vi ikke ser at vi leker. Vi lever i et rosa-rødt mareritt, i et slags Egnersks redselskabinett, der evnen til refleksjon ikke lenger er en eksistensiell nødvendighet.

Dagfinn Koch

Kjøp billig! Selg dyrt!

Jeg vil at du skal tenke
på deg selv og din familie.

I den forbindelse vil jeg
få opplyse dere i "Gateavisa"
om at det altså er jeg som er
Partileder i partiet.

Ikke Per Kristian Foss, slik en kan
få inntrykk av på forsiden
av dette nr.

Thomas Hylland Eriksen, listefyll for Venstre: Stem på oss, så blir alt som før!

Da Thomas Hylland Eriksen var redaktør for Gateavisa i 1987, endret han navnet til Glasnost og formatet til pocketbok. Det gikk ikke så bra. Nå er han professor på Blindern, rikssynser og headhuntet til 19. plass på Oslo Venstres stortingsvalgliste.

Etter å ha kansellert vår første intervjuavtale på grunn av et uventet besøk fra USA, stiller han på Café Abel i den gamle kinobygningen på Ullevål, nesten presis. THE kommer syklende fra idrettssenteret på Gaustad med dokumentmappe og laptopveske på bagasjebrettet, svett, iført flekkete skjorte og lys jakke der ermene er frynset av slitasje.

”Jeg har nettopp begynt å trimme”, forklarer han, springer inn etter en kaffe, famler etter tipakningen og er i gang med å snakke om politikk før og nå.

”Det skjedde noe rundt 1980”

THE: – Det skjedde ett eller annet rundt 1980 som har overtatt mer og mer når det gjelder tenkemåte, ideologi og sånne ting. Maggie Thatcher og Ronald Reagan kom til makta. Det var et tidsskifte. Vi trodde det ikke den gang, vi trodde at hvis vi bare satt rolig noen år, så ville ting vende tilbake til det normale igjen, men det gjorde det ikke. Hele verden ble sånn i stedet. Ap har gått veldig langt mot høyre når det gjelder en del ting – privatisering, deregulering, slanke offentlig sektor, mer frihet og mindre trygghet. Høyre har gått littegrann mot venstre på en del områder og er blitt mye mer tolerant overfor minoriteter, ikke bare homofile, men også innvandrere. Jeg tror det var under valgkampen i 97, hvor Carl I. Hagen holdt på med innvandrene, ikke sant, og den eneste som virkelig tok et oppgjør med Hagen, det var Inge Lønning i Høyre. Ap tørte ikke, for de var redde for å miste stemmer i Groruddalen. Det store arbeiderpartiet i Norge er nå Fremskrittspartiet. Ap og SV er jo for de ansatte i offentlig sektor.

”Jeg liker jo disse venstrefolka veldig godt”

SAA: – Du er kandidat for Venstre, men ønsker regjeringsskifte??

THE: – Jeg er jo ikke medlem i partiet, jeg står der som listefyll.

De ringer meg annethvert år og er veldig hyggelige, jeg liker jo disse venstrefolka veldig godt, jeg har sympati for mange av ideene, ikke sant.

Jeg var med i Unge Venstre da jeg gikk på gymnaset, da var vi veldig miljøorienterte. Tanken om desentralisering og ansvarliggjøring er veldig sterk i Venstre, mot den fremmedgjøringen som ligger

Eriksen på Blindern. Foto: Harald Medbøe.

både i de store, kapitalbedriftene og statlige strukturer. Altså mer personlig ansvar. Det er veldig mye god anarkisme her. Privatpersonen må ha høy moral, fordi du skal ikke ha en formynderstat eller en storkapital som regjerer.

”Bondevik kunne jeg leve med, han er harmløs”

– Men Venstre har havnet i dårlig selskap, ikke sant. Bondevik kunne jeg godt leve med, han er helt harmløs, han er en fotballtilhenger fra Molde, ikke sant, som virker snill og sikkert en hyggelig mann. Noen folk i Høyre liker jeg, Kristin Clemet for eksempel, er ganske tøff. Jeg er ikke enig med henne i alt mulig, men hun snakker rett fra levra. Og til og med Sponheim, han er litt macho.

Men da Høybråten kom inn og begynte å ta over med en blanding

av kapitalisme og sånn ekkel kristen misjonering, det kan ikke jeg med streit ansikt si er greit, altså. Da er det bedre med Jens. Når det gjelder regjeringsskiftet, så blir det ikke så store forandringer, vet du. Fordi den utviklingen med offentlig fattigdom og privat rikdom, som har vært veldig tydelig i Norge, den begynte jo med Gro Harlem Brundtland, og fortsatte i noen grad under Jagland, og da Jens Stoltenberg en kort tid var statsminister, så satte ikke han i gang noen visjonære prosjekter som minnet om fellesskaps- og solidaritetstenking. Det var slanking av offentlig sektor som var det viktigste han sto for. Så jeg tror ikke det blir så store forandringer.

SAA: – Er det en plikt å stemme?

THE: – Nei. Men når man ikke gjør det, så skal man ta seg bryderiet med å si høyt og tydelig fra. Det er stor forskjell på den sløve sofavelgeren og den kritiske og opposisjonelle i sofaen.

Partipolitikken er

blitt mindre og mindre viktig. Politikken foregår helt andre steder.

Jeg tror at vi må ha mye mer direkte demokrati. Mesteparten kan gjerne være lokalt, som i Sveits.

”Så snakker man om hårsveisen”

SAA: – Jeg syns det blir flere og flere metadebatter, altså debatter om debatter. For eksempel om debattformen; er det blitt råere, mer amerikanisert, om det er blitt mer personhets. Så blir det ikke debatt om saker, men om måten det debatteres på. Er det et trekk?

THE: – Jeg har inntrykk av det samme. Det er et trekk, som kanskje henger sammen med at man ikke har så forferdelig mye å si. Så snakker man om hårsveisen til hverandre og kjolen til hva hun nå het. Et uttrykk for fordumming, selvfølgelig, og at man føler at det

ikke er noe viktig som står på spill.

Fotograf og redaktør HM, som nå har dukket opp, bommer en sigarett av professoren og supplerer med sin teatererfaring: – De samme skuespillerne har vært for lenge på scenen! Vi må ha nytt show inn! De bare bytter stoler og leker med oss, egentlig!

THE: – Magnus Marsdal driver en underskriftsaksjon som er ganske interessant. De har satt opp seks punkter som går på å slette u-landsgjeld, stoppe slankinga av offentlig sektor, være opptatt av velferd og så videre. De snakker om ny kurs, men de sier ikke ett ord om partier eller regjeringsskifte, men snakker i stedet om å påvirke de stedene hvor makten er til enhver tid. Det tror jeg veldig på, tenk bare på en sånn ting som miljøbevegelsen, som var ingenting før 1970. Partiene brydde seg overhodet ikke om miljøspørsmål før de store folkebevegelsene kom.

”Den eneste som flesker til er Hagen”

SAA: – Politikerne advarer mot hverandre. Høyre kjører på at de vet ikke hva slags utenrikspolitikk vi vil få med de rødgrønne – farlig, farlig! Og Ap svarer at det blir ikke noen stor endring. Hvorfor er ikke Ap offensive og sier JA, vi VIL ha en annen utenrikspolitikk, vi vil satse mer på FN-styrte aksjoner og mindre på USA-ledede?

THE: – Det er skuffende, og særlig når du tenker på at den usedvanlig svake og servile utenriksministeren vi har. Han har ikke stått for noen ting. Så der må de andre ha noe bedre å komme med, bedre folk. Den eneste som flesker til, det er Hagen, det sier jo litt.

SAA: – Du har sagt at nordmenn lider av trygghetsnarkomani, er ekstremt opptatt av trusler og alle slags risiko. Mange frykter endring, nå har vi det så bra. ”Stø kurs” har vært et godt slagord?

THE: – Ja, og jeg tror det blir mer og mer trygghetsnarkomani i Norge i årene fremover og at det vil styre mer av politikken, fordi verden er blitt mye mer utrygg. Og da tenker jeg ikke bare på nine eleven, men på globaliseringen. Du får små drypp av internasjonal kriminalitet også her i landet, det er store katastrofer, kriger,

en verden full av elendighet. Og Norden er et lite og fredelig hjørne.

”Visjoner er farlig, det”

SAA: – Den ultimate politikken ville kanskje være å love at ingenting skulle bli forandret?

THE: – Ja, nettopp! Vi hadde faktisk i gamle Gateavisa en artikkelserie som het norske visjoner, der vi intervjuet politikere fra forskjellige partier. Ingen av politikerne hadde noen visjoner. En av dem, jeg tror det var Håkon Blankenborg fra Ap, var veldig stolt av det, han sa at nei, politikere skulle ikke ha visjoner. Det er farlig, og så nevnte han navn som Stalin og Pol Pot, de var visjonære politikere! Jeg tror nok du skal ha et system som holder igjen litt, det ser vi ikke minst betydningen av i forhold til høyrepopulismen. Du trenger noen institusjoner som er litt trege, som gjør at du ikke kan få til radikale forandringer veldig fort, fordi da ville du oppleve plutselig å få dødsstraff, ikke sant, hvis det var den rette konstellasjonen. Men det er jo altfor mye tregheit og altfor lite nytenkning. Tenk på dette rike, lille landet. Vi har alle forutsetninger for å skape noe storartet, og særlig når vi holdt oss utenfor EU.

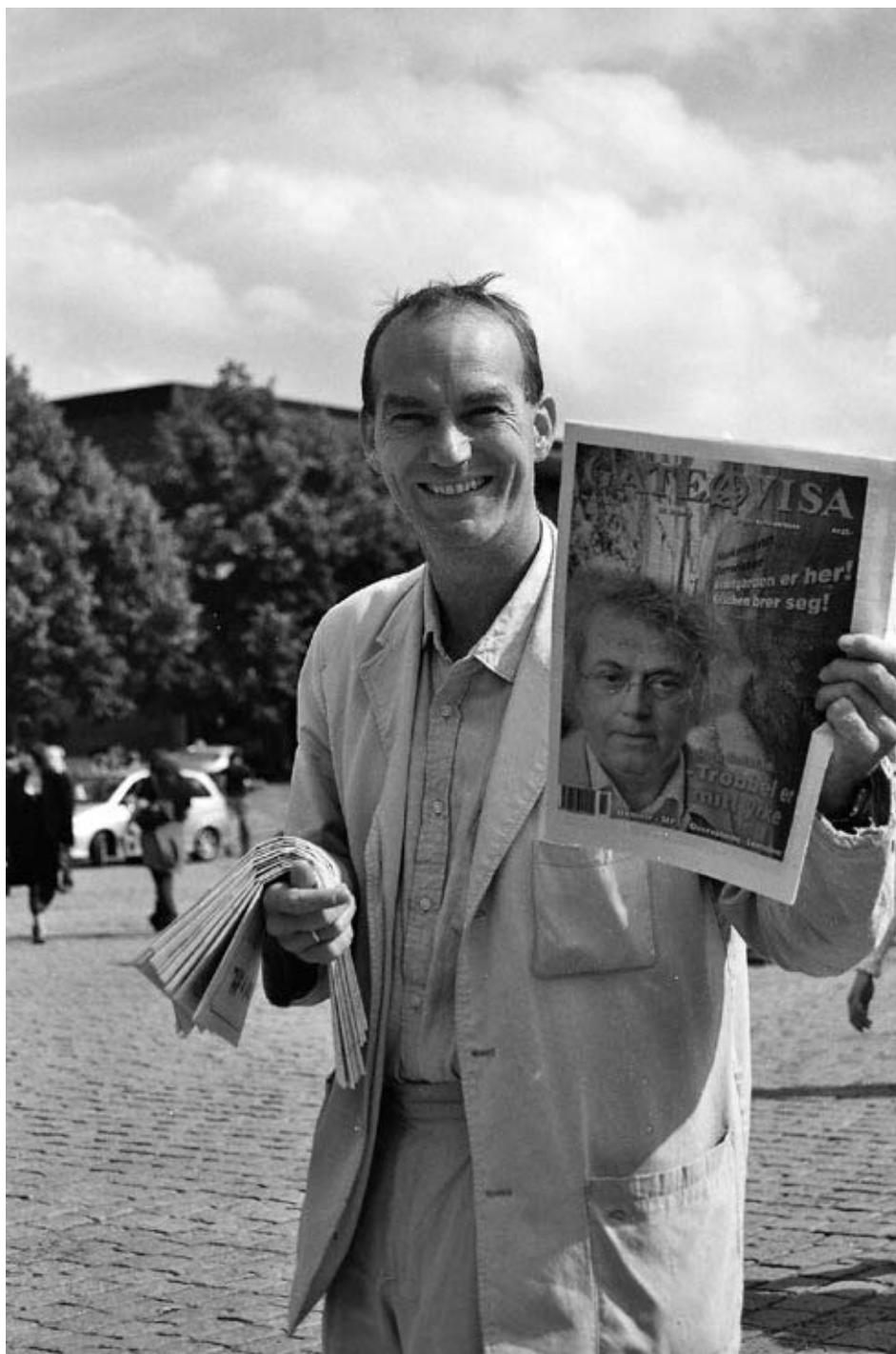
”Ta det rolig, ikke noe nytt vil skje”

Fotograf og redaktør HM vil spisse intervjuet: – Dø, vi har ikke fantasi på toppen! Det er skremmende, det ender i sånn partipolitisk piss (...resten av analysen forsvinner i hvinet fra den italienskbygde sporvognen som betjener linjen til Rikshospitalet).

THE: – Ja, det er trist. For vi har et velorganisert samfunn, praktisk talt uten sosiale konflikter, masse penger, ikke sant. Høyt utdannet befolkning. Og så gjør vi i grunnen ingenting med det. Vi har relativt høy bevissthet om både globale spørsmål og miljøspørsmål. Tidsklemma, som jeg har vært interessert i. Det er et paradoks at vi har aldri hatt det bedre og har aldri vært mer plaget av dårlig tid. Så det er mange sånne ting som man kunne si at, nå skal vi gjøre noe annerledes. Nå skal vi skape noe storartet! Og det er ingen som gjør det. Jeg tror det skyldes, som vi snakket om i sted, at vi lever i en verden hvor det er mye usikkerhet, farer og mye risiko, og fundamentalisme og krig og fattigdom, og her har vi et lite, trygt hjørne. Så det gjelder å holde

det som det er, ikke sant? Stabilitet og status quo blir det viktigste for politikerne. Ta det rolig, det kommer ikke til å skje noe nytt!

noe ansvarlighet i forhold til arbeidernes sosiale velstand. I motsetning til industrigründerne som bygde kraftverk og sånn i

Thomas Hylland Eriksen selger GA. Foto: Harald Medbøe.

Stem på oss, så blir alt som før! Men sannheten er jo at reelt sett er det ganske mye fattigdom i Norge, folk som har problemer med – ikke å få mat, alle har noe å spise – men med å leve og fungere som fullverdig samfunnsborger. Enslige mødre som ikke har råd til bursdagsgaver, for eksempel.

”Utedo, men datamaskiner”

SAA: – Men hva gjør velgeren som ikke har noe til overs for markedsliberalismen på høyresiden, og samtidig er grundig lei gammelmarxistene og sosialdemokrater og det der?

THE: – Det er der anarkismen begynner, da. Hehe. Nei, jeg mener markedet er nødvendig for å ha en økonomi, men du bør desentralisere det mest mulig for å få ansvarliggjøring. Globale kapitalister har jo ingen som helst form for samfunnsansvar. Bedriftseieren er ikke en gang i hovedstaden, han er på et annet kontinent, så han har ikke

Norge, de måtte bo på samme sted, de bodde på Rjukan og sånne steder, og barna deres gikk på skole sammen med barna til arbeiderne. De måtte ha et sosialt ansvar. Jeg er for en mer desentralisert variant, som et tredje alternativ. Tenk hvilken kombinasjon high tech og miljøutvikling kan være, som man finner for eksempel i romanene til Stein Jarving som han ga ut på Futurum forlag på åttitallet. Det var ikke gode romaner, men de inneholdt masse gode politiske ideer. Utedo, men datamaskiner!

”Jeg tror litt på sånne ad hoc-aksjoner, jeg”

Fotograf og redaktør HM ser opp fra mobilen og er med: – Jordgamme med solcellepanel! Jeg tror på fremtiden, jeg tror det kommer til å skje ting, for det er jævli mye våkne folk.
THE: – Men spørsmålet er om det nytter hvis man ikke

organiserer seg. Kanskje, kanskje. Mentalitetsendring. Jeg tror litt på sånne ad hoc-aksjoner, jeg, enkeltstående aksjoner. Som Alta-saken var i sin tid, hvor du kan få mobilisert en veldig stor opinion for ett eller annet. For eksempel, jeg er veldig mot nedleggelse av postkontorer. For der har du det at hvis de bare får sparket 90 prosent av de ansatte og nedlagt halvparten av postkontorene, så kan Posten endelig gå med overskudd. Men hør nå her, da mann, det er jo ikke det som er vitsen med et postvesen at det skal gå med overskudd! Det har masse sosiale funksjoner, på små steder er posten kanskje det eneste stedet hvor de gamle damene møtes. Og nå blir alt bilbasert og internettbasert. *Fotograf og redaktør HM sier at han syns internettbank og sånn er kult, for da kan du ordne alt i slåbrok og..*

THE: – Jaja, jeg betaler selvsagt alle mine regninger på internett. Men det er noe med at alle disse små møteplassene man hadde, blir borte.

”Innvandrere stemmer som andre”

SAA: – 30 års innvandring, hva betyr det for valget?

THE: – Politikerne har endelig oppdagat at her har de en veldig stor velgergruppe. Kristin Halvorsen var jo i Pakistan på sin valgkamp. Veldig smart ting å gjøre. Stemmefiske, OK, men noe som er interessant med innvandrere er jo at, valgmessig fordeler faktisk innvandrerne seg – med unntak av Fremskrittspartiet – nøyaktig som andre nordmenn. De stemmer RV, SV, Arbeiderpartiet, KrF, til og med muslimer stemmer KrF. Og det er jo mange innvandrere som ikke er muslimer, de fleste faktisk. Jeg kjenner folk som har rømt fra Iran eller Afghanistan, en iraner jeg jobber med, han hater religion. *Fotograf og redaktør HM griper tak i det utenrikspolitiske aspektet: – Hva sier han om det nye styret i Iran? Det er heavy, altså, bare analfabeter som er valgt inn..*

HE: – Javisst, så man skal ikke glemme det heller. Men altså innvandrere, de stemmer Sp, de stemmer H, Det er jo et tegn på at de deltar i norsk politikk på samme måte som alle andre.

Jeg er optimist når det gjelder innvandring. Med mindre man får en veldig stor ukontrollert innvandring nå. Da vil få kunne ødelegge for mange. Audun Eng i Hjelmsgate pleide å bruke kollektivet som en metafor når vi diskuterte innvandring. Si at du har et kollektiv (host host), et veldig godt kollektiv der alle gjør det de skal. Vasker opp, kjøper inn, ikke sant, og de har turnus, hvem som

STAFF velger

Advokatfirmaet Staff AS

Peder Claussøns gt 7, Postboks 6724

St Olavs pl, 0130 OSLO

tel 22 98 26 00 telefaks 22 98 26 01

post@advokat-staff.no

skal vaske oppgangen og sanne ting. Så kommer det én som ikke gjør noe, og han forsurer da hele kollektivet. En råttent frukt, så blir det ødelagt. I praksis kan du si at det er noen få som ødelegger for alle andre som det egentlig går ganske bra med.

Fotograf og redaktør HM vil ikke stenge grensene: – Innvandrerne har beriket oss. Faen, det hadde vært et helvete uten dem.

HE: – Ja, det hadde vært umulig å leve her uten dem. Men noe av det jeg savner i Oslo er folk fra Karibien, for de skaper så mye liv og røre rundt seg. Og så må vi ha flere vestafrikanere, med musikk og rytmer og fest.

(Her glir samtalen over til hvem vi skulle hatt flere av, rastafarianere for eksempel, med andre ord, folk vi liker.)

”Vi mangler en verdidebatt”

SAA: – Det er veldig mye regnestykker og penger i valgkampen, men hva savner du?

THE: – Det som mangler, er – merkelig nok – verdidebatt. Dagfinn Høybråten har jo sin verdidebatt (*THE har vanskelig for å holde seg alvorlig*), men det er jo ikke akkurat det (hehe) vi trenger, men en debatt om hvor vi går som samfunn. Hvor vil vi, hva er det vi strekker oss etter, hva higer vi etter. Hva er det vi drømmer om?

Nå vet vi at du ikke blir lykkelig at et fullt kjøleskap. Fordi vi har prøvd det. All forskning viser at når du har nådd et visst nivå av levestandard, hvor du har den tryggheten at du vet hvor det

neste måltidet kommer fra og sanne ting, og ikke må jobbe deg i hjel, så blir du ikke lykkeligere når du får enda mer. Det snakkes om valgfrihet, men du blir ikke lykkeligere når du har ti merker å velge mellom i supermarkedet. Du blir lykkeligere hvis du får to eller tre å velge mellom i stedet for ett. Men er det femti tannpastatyper blir du bare forvirret.

Internasjonale undersøkelser viser at folk over hele verden svarer omtrent de samme tingene når du spør hva som er det gode liv. Det er de langsomme ting. For meg er det å sitte på hytta og se på havet og drikke hvitvin, sammen med noen venner. Det er sanne ting alle folk svarer. Når du ligger på dødsleiet, så kommer du ikke til å angre på at du ikke sendte nok epost! Og den tilværelsen som

vi bygger opp nå, med teknologi og effektivitetsjag, den er jo ikke videre befordrende for livskvalitet. Man blir produktiv, men hvorfor? Det er den typen debatter, mer grunnleggende verdidebatter, vi mangler.

”Borgerlønn virker ikke lenger så radikalt”

Fotograf og redaktør HM slår fast at Gatevisa er veldig for borgerlønn, NÅ!

THE: – Det tror jeg vil være en god idé. Når man har råd til det, og det har man. Helt klart.

HM: – Det er billigere...

THE: – Jaja, og lettere å administrere, og jeg syns ikke det virker så radikalt lenger, som da det først ble foreslått. Men det tilsier jo at man ikke trenger å jobbe, og det er kjempefint for de som driver med noe kreativt som gir mening med livet, men i dette samfunnet er det stadig flere som føler seg overflødige, ikke sant, føler at det ikke er bruk for dem. *(Her flyter praten over på skolen og den alminnelige vanskjøtsel av kreative evner og filmen om origamijenta der THE er med.)*

Filmen handler om ei jente med høy akademisk utdanning med en dødskjedelig jobb i et arkiv og som utvikler helt uvanlig gode evner i papirbretting, noe hun stort sett blir latterliggjort for.)

THE: – Det filmen handler om, er at du kan ha en eller annen begavelse, som kan være ganske stor og vakker og verdifull, men den gir ingen uttelling! Om å stimulere skapende evner som alle mennesker har. Og skapende ikke bare i betydningen kunst. Noe av det jeg liker å gjøre om sommeren, ikke sant, det er å fiske. Jeg kunne godt fisket i fire måneder hvert år, jeg. Det er ikke alltid jeg får noe,

men det er ikke poenget.

”Er du med på alt, kan du gjøre hva du vil”

SAA: – Hva lærte du av å være i Gatevisa?

THE: – Veldig mye. Vi hadde en modell jeg har tatt med meg videre, og det er aktivistdemokratiet. Og det er det at når du gjør det du skal, la oss si du vasker opp og du er med på lay out, vi buntet jo også avisene sjæl, for å spare penger, og når du er med på alt det, så kan du skrive hva du vil. Hvis det er noen som virkelig vil gjøre noe, så kan de andre si hva de vil, men du får lov til å gjøre det. Den generøsiteten som ligger i det, er veldig stor. En veldig stor takhøyde.

Journalisten, som med dette utfører sitt første oppdrag for Gatevisa, spør nå fotograf og redaktør HM om det er flere spørsmål som bør stilles professoren. Fotograf og redaktør HM svarer at han er uansvarlig redaktør og at Gatevisa har en veldig fri linje og at journalisten kan gjøre akkurat hva han vil. Hvorpå THE ser lettet ut over å være ferdig, putter tipakningen i lommen, han ser på klokka, forfatteren av boken ”Øyeblikkets tyranni”, han setter sine to kolli på herresykkelen, og allerede før journalisten og fotografen/redaktøren har reist seg fra kafébordet ser de ryggen til professoren, på vei inn i John Colletts allé i retning Ullevål skole, han skal hente sine barn.

Tekst: Sigurd Aarvig

Nedtrapping - Korttidsbehandling

langtidsbehandling - ettervern

VANGSETER

Du er kjemisk avhengig når alkohol eller piller er i ferd med å ta kontrollen over personligheten, omgivelsene og livet. Hverdagen blir et evig jag etter rus.

Årsakene til at mennesker ikke klarer å styre misbruket av alkohol eller piller kan være så mange. Vonde minner fra barndommen, eller uro og angst som blir for mye å takle i edru tilstand. Følelse av mindreverdighet eller et inntrykk av å være verdiløs. Rusen gir selvtillit og kraft. Mange har også en slags allergi eller kjemi i kroppen som gjør at de ikke klarer å stoppe etter et par drinker eller moderat inntak. Personen opplever kanskje selv å ha kontroll, mens familie, venner og arbeidskolleger opplever det motsatte.

På Vangseter har alle terapeuter bakgrunn som rus- eller medavhengige. Vi vet at du ikke klarer dette alene. Vi kan hjelpe.

Ring 62 55 05 60 - www.vangseter.no

Restriktiv alkoholpolitikk reduserer skadeeffekter

Norsk alkoholpolitikk svinger stort sett mellom moralistisk hyling over drogen i seg selv og et like populistisk ønske om økt tilgang – ut fra en ubegrunnet idé om at det skal gi et mer normalisert forbruk. Nye statistikker viser imidlertid at nordmenn er blant de minst alkoholskadede i Europa – og at det er restriktiv politikk kombinert med et høyt avgiftsnivå som ligger til grunn for dette. Resten av Europa begynner nå å se til Norge.

Hvert år dør 600.000 europeere av alkoholskader. 55.000 er i alderen 15 til 29 år. Én av fire dødsfall for menn under 30 år i Europa skyldes alkohol. Dette tilsvarer en prosentandel på 26!

Både WHO og EU øker nå innsatsen for å begrense omfanget av alkoholrelaterte skader og dødsfall. I september skal WHOs Europakontor vedta et nytt rammeverk for arbeidet med å redusere alkoholskader, og neste sommer vedtar EU sin første alkoholpolitiske handlingsplan.

Med unntak av de vinproduserende landene i Sør-Europa og muslimske land, er drikkemønsteret globalt preget av mer fyll enn vi liker å tro. Men i motsetning til hva mange tror, er det *ikke* bare beruselsesdriking som utgjør et problem. Et høyt daglig forbruk, selv om det skjer i forbindelse med måltider, utgjør en stor helserisiko. Alkohol er en av de største globale helseproblemene vi står overfor i dag.

Rusfeltets samarbeidsorgan, ACTIS, har undersøkt helsestatistikken for tolv vesteuropeiske land. Bare i de tolv vesteuropeiske landene dør 160.000 mennesker årlig av alkoholskader, tilsvarende drøyt halvparten av dødsofrene i tsunami-katastrofen.

Tall fra ACTIS viser også at det hvert år dør 3000 finner av alkoholrelaterte skader. I Danmark (som man gjerne sier at har et sunt og avslappet forhold til alkohol) er det i snitt 2500 dødsfall, i Sverige 1700, mens Norge bare har 400 dødsfall årlig grunnet alkohol. Til sammenlikning drikker finnene 9,4 liter ren alkohol i året, Danmark 11,5 liter og Sverige 10,3 liter.

Norge har et gjennomsnittlig konsum på 6 liter ren alkohol i året.

Man ser nå en tydelig utvikling i resten av Europa hvor en rekke land legger seg tettere opp til "den norske modellen". Det

er ingen tvil om at en restriktiv alkoholpolitikk bidrar til å redusere de menneskelige og økonomiske skadevirkningene av alkohol, hevder ACTIS. For eksempel økte Tyskland i fjor rusbrusavgiften med åtte kroner. Omsetningen i butikkene gikk ned med 65% sammenliknet med året før. Og redusert konsum fører, som vist over, til færre skader.

Alkohol og politikk

Statistikkene over viser altså at høye alkoholavgifter og begrenset tilgjengelighet *begrenser* skadeeffektene. Det berørmelige *normaliserte forbruket* man skal ha nedover i Europa, er på sikt mer skadelig både for individet og samfunnet. Anarkopolitisk må da spørsmålet dreie seg om myndighetenes etiske rett til å regulere befolkningers livsførsel.

Vi kan gå ut fra amerikanske Noam Chomskys tolkning av anarkismen – at det er et utgangspunkt for å identifisere maktstrukturene i samfunnet og kreve at de legitimerer seg. Dette innebærer å nådeløst og aristotelisk erkjenne faktiske forhold – istedenfor å argumentere for økt tilgjengelighet ut fra at det reduserer skadene når dette beviselig ikke stemmer. En trenger heller ikke å adoptere et sosialdarwinistisk menneskesyn så lenge mennesket har fri tanke og vilje. Finnes det en felles årsak til at folk får alkoholproblemer både her og i utlandet?

Det er både offisielt anerkjent og tydelig ut fra statistikkene at alkoholisme er en *folkesykdom*. Men det er sjelden man ser noen betro i offentlighet at de lider av alkoholisme som om det skulle vært sukkersyke eller kreft. Altså er det et

delvis skam- og tabuelagt område – som ikke nødvendigvis er noe lettere å vedkjenne seg i land hvor aller rundt en benytter stoffet i hverdagen.

Allikevel sliter rundt 10% av befolkningen med alkoholproblemer bare i Norge. Det er nesten implisitt at de fleste av disse er helt vanlige oladunker med familie og nittilfirejobb. Mennesket synes å ha et felles behov for innimellom å ruse seg, så hvordan skal vi behandle dette faktumet i åpenhet?

Hvis dette er holdningsmønsteret man er sosialisert inn i, blir det vanskelig å akseptere bivirkningene og avhengigheten som alkoholkonsum kan føre med seg. Derfor er kanskje skamfølelsen grunnen til at alkoholmisbruk stort sett foregår i det skjulte. Ektefeller og familie pleier av ditto årsak å dekke opp for alkoholikeren. Dermed blir de medavhengige av hensyn til sosial anseelse – heller enn å rive seg løs og la vedkommende ta ansvar for eget liv og sykdommen sin.

Selv syntes jeg aldri at det var rart eller videre spennende å bli fortalt at noen i nærmiljøet hadde drikkeproblemer. Jeg har en far som er alkoholiker, og vi hadde et bredt nettverk av andre familier fra alle samfunnslag og yrkesgrupper hvor ett eller flere av medlemmene led av sykdommen. I så måte hørte jeg om en mor som hadde sett en nabokone med åpenbart alkoholisert ektemann. Hun hadde prøvd å få henne til å åpne seg ved å nevne tilfeldig at hun selv var gift med en alkoholiker. Isteden ble hun overøst med medynk og forståelse, og resignerte.

Den generelle uviljen mot å anerkjenne alkohol som et av mange stimulier som tilfeldigvis er lovlig, blir enda mer rystende i narkopolitisk sammenheng. Å kriminalisere bruk og besittelse av tunge rusmidler, er å gi misbrukerne en helt umenneskelig ekstrabelastning. En ser også hvordan forbudet mot cannabis ofte stigmatiserer og sosialiserer ungdom som bruker det inn i lukkede miljøer uten andre referanser.

Nei til populisme

Som anarkist man kan i hvert fall anerkjenne alkoholmisbruk som et allment problem som har statistisk færre skadevirkninger i Norge – men uten at det utelukker problematiske aspekter ved norsk ruspolitikk. Dette er også en god bøyg både mot puritanske mørkemenn og forbudsfantaster og mot vulgære tilfeller fra Akersgata som angriper Dagfinn Høybråten som person for å si noe sakspolitisk vettugt om skadevirkningene av alkohol. Direktør for avvenningsklinikken Vangseter, Thor Jarle Flakk – som forøvrig er artikkelforfatterens far – kommenterer en eventuell uvilje mot de nye statistikkene slik: "Du kan verge deg mot tsunami uten å slutte og surfe."

Pål Flakk

Skam og snikksnakk

Selv vokste jeg opp på Nesodden – en traust kommune med monstrøs ungdoms- og helgefyll. En gang jeg skulle inn på halvøyas eneste skikkelige utested, møtte jeg et forbudsskilt mot å bruke tøy eller merker med dopreferanser i lokalene deres – mens en trykkende tarm av vaklevene og rautende tenåringer presset meg i ryggen for å slippe inn og konsumere mer alkohol. Det meste av kobblet var til vanlig demonstrativt og selvretferdig imot hasj. Men oppe i det hele hadde de glemt at alkohol er like mye narkotika som ulovlige rusmidler – det er bare tilfeldigvis legalisert.

RadiOrakel

man - fre: 7-10 og 13-17 lørdager: 12-20

FM99,3 Oslo og omegn, eller streaming fra

www.radiorakel.no

Hulemaleri fra Tassiliplataet i Sør-Algerie. Illus. av Kathleen Harrison etter foto av Lajoux.

Psilocybin-sopp gjennom tidene

ruiner understreker den viktige kulturelle rollen som soppene spilte. En av psilocybinsoppene (*Psilocybe mexicana*) ble betraktet som så hellig at den på aztekernes språk ble kalt *teonanacatl* (gudenes kjød). Bernardino de Sahagún, som fulgte ekspedisjonen til den spanske erobreren Hernando Cortés på 1500-tallet, beskrev den rituelle bruken av teonanacatl hos aztekerne. Villedede katolske misjonærer, som drev sin kampanje mot "hedensk gudstro", trengte raskt soppseremoniene ned i undergrunnen ved å henrette dem som ble tatt i å utføre slike seremonier. Kristendommen undertrykte de innfødtes riter, religioner og trosforestillinger, noe som var grunnen til at soppsteiner og andre motiver ble betraktet som hedenske gudebilder og systematisk ødelagt av de katolske erobrerne. Den omfattende ødeleggelsen av denne subkulturen utslettet nesten fullstendig den gamle og rike kulturarven som var forbundet med bruken av psilocybinholdig sopp i Mellom-Amerika. Uten kronikkene til Bernardino de Sahagún, som tilbragte femti år med å studere de innfødtes kultur, ville det ikke ha fantes noen øyenvitneskildringer. Ironisk nok utgjør skildringene til denne presten fra en fremmed erobrer nasjon den eneste og beste kilden til kunnskap om aztekernes bruk av psilocybin-sopp. Bruken av sopp er i hvert fall fremstilt slik han fikk den beskrevet av sine konverterte informanter.

"Allerførst samlet man sopp. De spiste dem når det ble blåst i hornene. De inntok ikke mat lenger, kun sjokolade drakk de i løpet av natten. Soppene spiste de med honning. Når soppen begynte å virke, danset de og gråt deretter. Dog var det noen, som fortsatt behersket sine sanser, som trakk seg tilbake og satt inne i sine hus. De danset ikke mer, men satt bare der, som om de var i dyp sorg... Når soppens virkning avtok, holdt de et råd og berettet for hverandre, hva de hadde sett i sine visjoner."

Bernardino de Sahagún.
(Dette sitatet er oversatt fra et verk som på tysk har tittelen *Der Florentiner Codex*. Meg bekjent er dette verket ikke oversatt til norsk. O.a.)

Den aztekiske fyrsten Moctezuma holdt årlig en fest som ble kalt "avsløringsens fest". Her spiste de innvidde fersk sopp. Uheldigvis har man aldri funnet igjen den teksten der denne festen blir detaljert beskrevet. Wasson antar at originalteksten, som etter beretningene var temmelig omfangsrik, blir holdt tilbake av kirken på grunn av det kjetterske innholdet. Til tross for de katolske erobrerne

destruktive forfølgelse, levde de gamle seremoniene videre i det hemmelige og forble skjult for fremmede helt inn i det 20. århundre.

Kristne soppritualer

Fra konfrontasjonen mellom de to trossystemene vokste det frem en eiendommelig sammensmeltning av kristendom og soppritualer. Maria Sabina, den berømte kvinnelige sjamanen Oaxacas som ble "oppdaget" av R. Gordon Wassons team, er et klassisk eksempel på dette. Hennes sopp-*veladas*, nattlige soppritualer, var gjennomsyret av katolske elementer, som for eksempel et alter for Jesus Kristus, bilder av Jomfru Maria, osv. Da Wassons "Seeking the Magic Mushroom" sto på trykk i *Life*-Magazine den 13. mai 1957, ble millioner av amerikanere presentert for Mexicos psilocybinsopper. Roger Heim utmerkede akvarell, som er så eksakt at den kan brukes som guide for å identifisere soppene ute i naturen, landet i Nord-Amerikas kulturelle sentrum. I denne pregfylte tiden, i forkant av sekstitallets sosiale omveltninger, gjorde Wassons artikkel en hel generasjon av amerikanere fortrolig med soppen.

Mayasymbol fra El Salvador. Tidsrom: 300 f. Kr. - 200 e. Kr.

Fascinasjonen for psilocybin-sopp kunne man snart måle hos tusener av liebhavere som reiste til Mexico for å oppsøke den berømte Maria Sabina og de magiske soppene hennes. Wasson hadde ikke regnet med at hun skulle bli så populær og beklaget dette sterkt. Men uten Wassons og hans kollegers lidenskapelige forskning ville disse ritualene sannsynligvis ha vært tapt for alltid. Hva er det med disse soppene, som forårsaket en slik besettelse hos tilhengerne sine?

Også i europeiske kulturer finnes det historiske forbilder for rituell bruk av sopp. Aristoteles, Platon, Homer og Sofokles deltok alle på religiøse seremonier i Hellas, der det fantes et uvanlig tempel til ære for Demeter, jordbrukets gudinne. I mer enn to tusen år reiste pilegrimer de 22 kilometerne fra Athen til Eleusis, og i den forbindelse ofret de det som tilsvarte en månedsinntekt, dette for å sikre seg retten til å delta i de årlige seremoniene. På vei til tempelet ble pilegrimene overfalt av borgere som forsøkte å innynne seg hos dem for også å kunne delta i seremoniene.

Da de ankom tempelet, samlet de seg i initiasjonshallen, det store Telesterion. Inne satt pilegrimene i rekker på trapetrinn som førte ned til et skjult, sentralt kammer, hvor et soppbrygg ble tilberedt. I dette kammeret finnes det et påfallende

stort antall søyler som ikke fylte noen statiske funksjoner. Disse søylenes egentlige funksjon er fortsatt ikke avdekket. Pilegrimene tilbrakte natten sammen og ble i følge beretningene aldri mer som før. I denne paviljongen som bestod av søyler foregikk det ritualer som blant historikerne er kjent som De eleusiniske mysterier. På grunn av trusler om fengsels- eller dødsstraff kunne ikke hemmeligheten om disse seremoniene under noen omstendighet avsløres. Seremoniene fortsatte helt til de ble undertrykt i tidlig kristen tid.

Også i fremtiden

I anledning en konferanse vedrørende sopp i 1977 fremsatte R. Gordon Wasson, Albert Hofmann (forskeren som først fremstilte og introduserte LSD. O.a.) og Carl Ruck for første gang hypotesen om at De eleusiniske mysterier dreide seg om bruk av psykoaktiv sopp. Senere publiserte de sine arbeider i en bok med tittelen *Veien til Eleusis: Mysterienes hemmelighet*. Den viktige innflytelsen som soppritualer har hatt på utviklingen av den vestlige bevissthet, understrekes av den kjensgjerning at Aristoteles og andre grunnleggere av den vestlige filosofi begav seg ut på slike intellektuelle eventyr og at disse hemmelige seremoniene var levende i nesten to tusen år.

Om Wasson og hans kolleger utgjør den første generasjonen av etnomykologer, kan man betrakte Jonathan Ott, Terence McKenna, Andrew Weil, Christian Rätsch, Jochen Gartz, Giorgio Samorini og andre nåværende forskere som annen generasjon. Den kunnskapen som disse representantene for annen generasjon har tilegnet seg, byr kommende generasjoner av etnomykologer en bred basis. Menneskehetens forløp ble på dramatisk vis influert gjennom bruken av psilocybinsopp, og dette vil også være tilfelle i fremtiden.

Denne artikkelen består av fritt oversatte utdrag fra Paul Stamets: *Psilocybinpilze der Welt. Ein praktischer Führer zur sicheren Bestimmung*, utgitt på AT Verlag, Aarau, Sveits 1999. Dette er igjen en tyskspråklig oversettelse av Paul Stamets: *Psilocybin Mushrooms of the World. An Identification Guide*, utgitt på Ten Speed Press, Berkeley, California 1996.

Til norsk ved **Thomas Myhrvang Gadourek**

Gudinnen Demeter viser Persephone en sopp. Fra De eleusinske mysterier, 400-tallet f.Kr.

Soppkulturer

Vi besitter vår nåværende kunnskap om historisk bruk av psilocybinsopp hovedsakelig takket være verk av Blasius P. Reko, Richard E. Schultes, Roger Heim og R. Gordon Wasson. De gjenoppgaget og dokumenterte bruk av psilocybinsopp i sjamanistiske seremonier hos mellomamerikanske innfødte, og dette understøtter teorien om at nåværende soppkulturer kan føres tilbake til gammel religiøs praksis i aztekernes og mayaenes høykulturer. Disse etnomykologene – de første av sitt slag – studerte ikke bare soppritualenes etnografiske opprinnelse. De brukte også selv disse soppene og satt selv inne med kunnskap om psilocybin-soppenes makt.

Gudenes kjød

Oppdagelsen av soppmotiver og soppsteiner ved utgravinger av mayatempe-

Fleinsoppens 5-punkts program

Natur. Det viktigste når du skal innta fleinsopp – som med alle psykedeliske stoffer – er **hvor** du gjør det, hva slags omgivelser du har rundt deg mens trippen pågår. Det definitivt beste er å være ute i vakker natur. Fleinsopp-trippen er sterkt orientert mot det levende, organiske, og det fantastiske økologiske samspillet – hvor du også ser deg selv som en naturlig del. Det er litt bortkastet å ta flein når du ikke er i levende natur.

I naturen er det også plass til å kunne være i fred fra andre mennesker, og å oppføre deg nøyaktig så merkelig som du måtte føle for. Og du unngår stress og støy fra mennesker, og særlig maskiner, som kunne bli intenst ubehagelig i din superforsterkede følsomhet. Ta med deg noe å drikke, og litt lettspist mat til seinere – du kommer til å virre rundt i forundret lyksalighet i mange timer, for opphøyet og oppslukt til å kunne konsentrere på detaljer som næring.

Som du skjønner, kan det fort bli ekstremt forvirrende å ta fleinsopp på et utested, ihvertfall første gang. Mengdene av mennesker, lys og høy lyd kan gi en angsfylt og paranoid opplevelse. Alle de heslige, groteske betong-konstruksjonene og det kommersialiserte gatebildet vi lever omgitt av i dagens byer kan framstå med en så grell tydelighet at det føles uutholdelig. Sunne reaksjoner, spør du meg! Men spar deg selv for det, nyt heller en paradisiske dag i skauen.

Vennskap. Det beste er om du tar din første tripp sammen med en venn som har gjort det før. Uansett er det en god

ide og gjøre det sammen med noen første gang. Trippepartneren din må være en du føler deg trygg på, som skjønner at dere må gi slipp på en del sosiale roller og som gjør det villig. Som veit at dette ikke er tilfeldig underholdning, men kan gi dyptgripende opplevelser. Det må være en du kan vise deg svak for, uten at noen av dere synes det er pinlig. Det er nemlig vanlig at folk gråter på sopp-tripp, enten fordi de er så overveldet av positive følelser eller fordi de slipper løs sorg og sårhet. Begge deler er sunt og rensende, etterpå føler du deg avslappet og hel. Big boys DO cry! Avbrutt av latter-tokter over hvor usannsynlig underlig verden er.

Magen. Mange synes at de får mageubehag av fleinsopp, knipetak, romling og kvalme. Det har satt igang en hel mytologi av historier om giftstoffer i soppene, men min egen erfaring er at slikt er helt psykisk betinget. Jeg hadde også mageproblemer før jeg skjønte en viktig ting: du må bevege deg *saaakte*, ikkeno stress – ellers griper kvalmen deg raskt, ihvertfall på større doser.

Det hjelper også om du faster den dagen du tar trippen, kanskje bare en frukt til frokost. Da tar det også kortere tid før virkningen begynner: pluss/minus en time etter inntak.

Dose. Styrken på soppene, dvs. mengden psilocybin, varierer ganske sterkt med voksested. Generelt øker styrken jo lenger nord i landet du kommer. Røros-traktene er vel kjent for mye og

sterk flein, og den skal visst være helt utrolig på Island!

Her i Oslo-traktene ser styrken ut til å være stabil fra år til år. Styrken mellom to sopper kan variere mye, selvom de vokser på samme enga. Men siden de er så små må du spise mange av dem for å få noe særlig virkning, og da spiller det liten rolle om noen er sterke og noen er svake, det jevner seg ut statistisk. En nybegynnerdose – i naturen – er her 20 fleinsopp. Da får du litt inntrykk av hva slags verden og mentalt landskap det dreier seg om, uten at det blir overveldende. Som en liten omvisning, førstereis. Så har du litt erfaring når du seinere seiler ut på sterkere sjø og mer givende eventyr. Du får prøve deg fram, se hvordan du reagerer på den lave dosen og øke den moderat neste gang.

Gi Etter! *Jeg'et*, det lille spotlightet vi normalt ser verden gjennom, går delvis i oppløsning på psykedeliske tripper. I vår kultur er denne delen av bevisstheten veldig dominerende, og har blitt setet for vår identitet. Det er typisk for vår kontroll-fikserte kultur at den nevrotisk tror jeg-bevisstheten stadig må passe på, ellers kollapser alt i meningsløst kaos. På en fleinsopp-tripp oppdager du at dette ikke er sant. Hodet og kroppen din klarer seg aldeles umerket uten ego-bevissthetens detaljstyring. Da trer et eldre lag av bevisstheten fram, en måte å sanse og forstå på utenfor jeg'ets oppspalting i kategorier og symboler, et hav av direkte sansing og kontakt. Så du kan trygt gi slipp når du kjenner

virkingen begynner, du er i gode hender, hender som suksessfullt har klart å holde oss i live i en million år... Et velprøvd og ekstremt velfungerende system.

De mageproblemene mange opplever er utslag av spenninger i kropp eller sinn, en "friksjon" fra motstanden mot den psykedeliske tilstandens flytende frihet. Kan du noen avslapnings- eller pusteøvelser kommer du lettere over denne terskelen, og lærer mye om sammenhengene mellom kropp og følelser.

Etter noen timer kommer du langsomt ned til den dagligdagse bevisstheten igjen, og jeg'et etablerer seg på nytt, med språk og fornuft, klart til å ta fatt på de oppgavene i hverdagen du trenger det til. Men med et mer ydmykt perspektiv, og ofte en innsikt i at den virkeligheten vi lever i er konstruert av våre hjerner og kultur, og ikke er noen ubestridelig Sannhet. At den bare er en modell av verden, og at "Kartet er ikke landskapet". Og at det går an å tegne nye kart, der de gamle ikke strekker til. At kartene ikke er verdi-nøytrale.

Dette kan jo bli fryktelig så revolusjonært, hvis folk ikke lenger tror på den offisielle versjonen av Virkeligheten. Ja, alle har hørt om farene ved avhengighets-skapende stoffer. De kan skade individer, men rokker ikke ved samfunnets struktur. Med fleinsoppen trår du derimot inn i de *uavhengighets-skapende* substansene: uskadelig, ja ofte fordelaktige for individet, men desto farligere for Samfunnet...

God tur! Det kan hende det blir en enveis-billett ut av den offisielle virkeligheten, som etterhvert vil framstå som livsfjern, begrenset og økologisk urealistisk.

Det er forøvrig forbudt å innta eller være i besittelse av fleinsopp i Norge :-)

Are Krishna

Opplysningsrådet for psykedelika

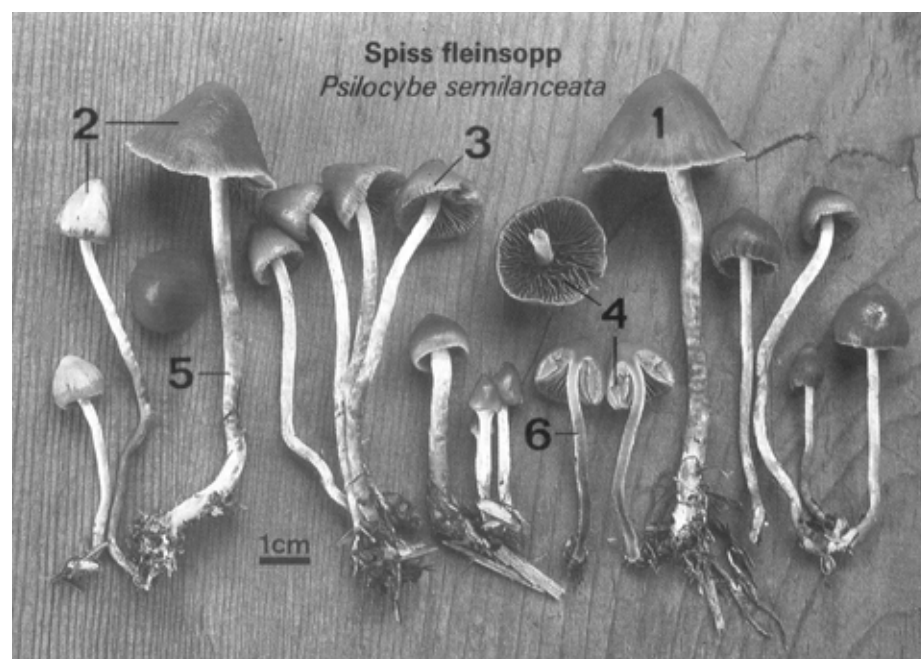
Spiss Fleinsopp

Psilocybe semilanceata

Når du skal plukke fleinsopp første gang, er selvfølgelig det beste å ga sammen med en som har gjort det før. I mangel av en slik veiviser, kan du prøve å finne soppen etter beskrivelsene her – hvis du synes det er forsvarlig. Fleinsoppen er ikke så vanskelig å kjenne igjen, når du først kommer litt inn i det.

Fleinen vokser på halm eller godt gjøddet gressmark, f.eks. **saue- eller hestebeite**, ofte i grupper. Forekommer i hele landet og er temmelig vanlig.

Soppene er små: hattens bredde er fra noen millimeter til et par-tre cm, stilken sjelden mer enn 10 cm høy og bare noen få millimeter tykk. Fargene på stilken gjør den lett å skjelne fra andre sopper som kan vokse på liknende steder – se bildet og forklaringene til høyre:

1. Hatten er kjegleformet eller klokkeformet, ofte med en liten spiss "kondom"-pukkel
2. Hatten endrer farge med fuktigheten: mørk gråbrun med olivene tone i vått vær, brungul med mørkere pukkel i tørrvær.
3. Hatteskanten er stripebet, særlig når fuktig
4. Undersiden har grå skiver, mørkebrune med lysere kant når de blir eldre
5. Stilken er gulbrunaktig, lett glinsende. Noe blåskimrende nederst.

Forgiftet?

22 59 13 00

Døgnåpent

Giftinformasjonssentralen

**Det hender at jeg
også går på
restaurant for
å spise litt.**

ÅRETS STORTINGS- OG REGJERINGSVALG 2005

Vi skriver august 2005, just another year for me and you, another year with nothing to do. 12 september d.å. er valgdag. Men hvem bryr seg? Trenger vi akademiske synsere fra Blindern som kaller seg valgforskere til å komme med «analyser» som er enda mere kjedelige enn det en gjennomsnittlig politiker er? Og hva med den lave valgdeltakelsen, hvorfor gidder ikke folk å stemme? Svaret på det spørsmålet er utgangspunktet for denne artikkelen: Norske politikere har i 15-20 år sittet på gjerdet og saget over den greina de sitter på. Folk flest ser at det er ikke politikere som styrer men storkapitalen. Folk opplever å bli arbeidsledige p.g.a av slike hurraord som «konkurranse», «globalisering» og «markedsøkonomiske strategier» hvor arbeidstagerne ser at arbeidsplassene deres forsvinner til lavkostnadsland. Og hvor er politikerne? På hvilken måte forvalter politikerne samfunnet? Enhver idiot vet at inntekt er your do-it-or-die, bokstavelig talt. Når folk ser at inntektene forsvinner og blir erstattet av trygd mens politikere sitter og sover i Stortinget så blir jo inntrykket: Who cares? Javisst faen, hvem bryr seg? Hvorfor delta i dette byråkratiske ritualet som heter å stemme? Hvilken inngripen har politikere i ditt daglige liv uten annet enn påbud om å ikke røyke på offentlig sted, øke avgiftene på bil, mat, alkohol, vedta flere og flere lover på basis av sirkusprinsippet som rir Akersgatas tabloide nyhetsinteresse? Den amerikanske livstidsdømte satanisten Charles Manson sa i et intervju om politiet og politistaten: «The police used to watch over the people, now they're watching the people». Helt sant og utsagnet kan transponeres til politikere også. Fra å være samfunnsforvaltere har politikere blitt samfunnsfraværende. Dagens politikere er som trafikkskolekjørelærere, de forteller oss om hvordan vi skal kjøre gjennom trafikken, men de vil aldri ha en visjon om hvordan veien eller kjøreretninga skal være. Derfor er politikk i dag blitt uinteressant. En politisk analyse av dagens samfunn er like interessant som å lese et ukebladshoroskop om hva som vil skje neste uke. Vi har blitt satt tilbake i tid, til en tid som eksisterte for ca. 100-150 år siden, med kupongklippere, nyrike, spekulanter, hvor kapitalismen var et mål og ikke et middel. Det var på denne tiden den russiske anarkisten Kropotkin levde. I en av sine bøker begynner boken hans med å fortelle om hvor lite Staten egentlig griper inn i livet til de fleste mennesker. Kropotkin sier at de fleste mennesker står opp om morgenen - bønder, fiskere, industriarbeidere - for å dra på jobb for de vet at de må jobbe: Ro ut og sette garn, gå ut på jordene og i åkeren, stå ved maskinen, fordi det er logisk: Alle mennesker er i bunn og grunn autonome og har lyst til å klare seg selv. Staten er bare en parasitt som selv ikke produserer noe, annet enn lover og regler som garanterer sitt eget parasittiske festningsverk. Hva er da politikkens kunst i dag? Politikkens kunst i dag er følgende: Kunsten å få folk til å tro at folk har behov for at de trenger deg til å styre livet sitt. Politikere har forlenget blitt prester, en liten utvalgt krets av reproduserende klisjépreikere som gjen-tar et tidsriktig evangelium: Markedet

skal styre, vi lever i en globalisert økonomi, det er konjunktorene som bestemmer. Med andre ord: Jeg er politiker, jeg setter meg selv tilbake i chesterfieldsofaen og gir faen. Og da gir vi faen, vi andre også. Derfor er valget 2005 uinteressant med en hel haug med uinteressante partier. Vi skal kort gå gjennom dem:

Arbeiderpartiet

Et politisk parti som hevder at de har bygd Norge. Kanskje det, men det er lenge siden de la ned siste stein på verket. Har siden midten av 1980-tallet, våren 1986 for å være presis, jobbet intenst for å bygge ned det de bygget opp fra 1945 av. Med andre ord: Gode politiske arkitekter i beste sisyfos-tradisjon. Ved å bygge ned velferdsstaten fra perioden 1986 og utover 1990-tallet gjennom kontinuerlige privatiseringer under den sosial- og nasjonaløkonomiske quislingen Gro Harlem Brundtland kunne partiet oppleve at populariteten deres bare sank og sank. Uten at de selv kunne forstå noen ting som helst. Toppmålet for jeg-forstår-ingenting kom under Torbjørn Jaglands regjeringstid da sperregrensen gikk til 36,3 eller noe slikt. Vil de komme til makten i 2005? I så fall: Vil Bongo fra Kongo bli utenriksminister? I vår terrornevrotiske samtid, se opp! Bin Laden er fullstendig uten humoristisk sans.

Høyre

Et mirakel av et parti. Består av mennesker som egentlig ville være næringslivskonsulenter men var for stygge til å bli ansatt i det private. Deres tilstedeværende i regjeringssposisjon kan kun tilskrives mannen i gata og hans danskebåtfilosofi. Høyre-regjeringens bedrifter pr. i dag: 100 000 arbeidsledige i Norge. Denne regjeringen jobber ekstra hardt med å opprette en strukturell fattigdom i Norge hvor det tas generøst fra svake grupper og gis til de rike. Uføre, arbeidsledige og syke må se i øynene at det lille de har blir mindre og mindre. Og arbeidsfolk, - industriarbeidere, produksjonsarbeidere, verftsarbeidere, osv. - opplever i dag trangere og trangere tider ved at høyrepolitikken manifesterer seg i f.eks. outsourcing av industriarbeidsplasser til lavkostnadsland, kutt i velferdsordninger, og større arbeidsledighet. Dette er ingen tilfeldighet. Dagens Høyre-regjering fører en helt doktrinær høyrepolitikk der pengene kommer først og mennesket etterpå. Derfor er det vanskelig å klandre Høyre-politikere for å følge en Høyre-politisk linje. Det blir mer ironisk å følge dette perspektivet: Høyrebølgen på 1980-tallet hadde ikke vært mulig hadde det ikke vært for at flertallet av vanlige arbeidsfolk stemte høyrepolitisk. Den høyrepolitiske kurs som ble kjørt igjen på 1980-tallet ble overtatt av AP på 1990-tallet og videreført gjennom privatisering og frie tøyler til markedskreftene. Men de mest naive gutta på gølvet trodde vel at man kunne få i pose og sekk ved å man kan ha trygge velferdsordninger og samtidig lave skatter. De arbeidsledige industriarbeiderne som har stemt Høyre og FrP i årevis får nå smake fruktene av de frøene de har sådd. For en blind

ironi det må være for kommunister og sosialister: Yndlingsbarnet deres - arbeiderklassen - stemmer mot sine egne interesser. Falsk bevissthet? Fremmedgjøring? Den doktrinære skrivebordsteoretiker har alltid sine «forklaringer». Men også for fascister og nazister som dreper fagforeningsledere og kaster bomber i 1. mai-tog må det være et problem: Vil du undertrykke arbeiderklassen? Bare slapp av, de har det faen så travelt med å undertrykke seg selv.

SV

Tidligere totalitært parti som sleiket politiske masse mordere i ræva på 1970-tallet like mye som AKP-ml. Har utviklet seg til å bli et populistparti med kvasi-sosialistprofil. Vil tekkes alle fra markedsliberalister til planøkonomer. Vil at vi alle sammen skal flytte inn i en barnehage, si «gy-gy» og «da-da» og la skattebetalerne betale. Alle private utgifter skal bli fellesutgifter. Skolepraksis skal flyttes fra klasserommet og ut i skogen, uansett vær. Hvis i regjering kommer de til å foreslå at Mullah Krekar blir utenriksminister. Elsker muslimer overalt i verden. Kristin Dhimmi Halvorsen er leder av partiet. Hennes motto er: «Pass deg! Er du slem mot en muslim, skal jeg ringe CIA og Pentagon og få dem til å slippe en bombe i hodet på deg.» Omvendt apartheid-parti: Non-Whites Only.

Senterpartiet

Godt gammelt nasjonalsosialistisk parti. Vil flytte byen ut på landet, antageligvis fordi det vil styrke kommunene. Ledes av Norges mest skråriskre bondetuppe, et koselig rivjern som bestandig har rett. Partiet vil at du skal stå tidlig opp om morgenen slik at du får oppleve den vakre musikken som oppstår når hanen galer. Er livredde for EU, degosene vil ta over i så fall. Blir vi med i EU, så vil hele den europeiske middelklassen fra det urbane Roma, Wien, Paris og London antageligvis flytte til Honningsvåg, Åndalsnes, Kløfta og Indre Arna. Med andre ord: Das Dritte Reich vil kollapse. Jordbruk et sentralt tema: All norsk mat er bra, resten er arsenikk. Vil vi ha dem i regjering? ...Og bakom synger skogene....

RV

Et av de få politiske partiene vi kan respektere. Konsekvente drittsekker. Vil drepe alle. Bare en promille av Norges befolkning blir igjen hvis disse folkene kommer i regjering. Folk med ny innfatning i brillene og styrke over 2,5 i syn vil bli drept. Hele filleproletariatet vil bli drept, Fattighuset først (de kan ikke brukes under revolusjonen i følge Marx og Pål Steigan, Klassekampen-debatt i 1977). Miljøvernere vil bli drept, det er industrialisering som teller: Du må forurense mest mulig med giftutslipp igjen - nom de mest utbygde fabrikklandskap noensinne. Middelklassen vil bli drept, ballettdansere går først. Middelklassen har aldri forstått arbeiderklassen og proletariatets behov for danskebåt, D.D.E og tax-free sprit, så derfor: No mercy! Overklassen vil bli spart fordi alle som

har studert kapitalismens natur vet at overklassen har praktisert innavl i generasjoner for å holde familiekapitalen på så få hender som mulig så deres recessive gener vil dø ut uansett. Arkitekter vil bli drept. Alle skal bo i fuglekasser etter likhetsprinsippet. Storbønder vil bli drept, jorda tilhører alle. Intellektuelle og akademikere vil bli drept. Vi trenger ikke mennesker som kan mer enn to-tre ord. Kort sagt: Under RVs styreform vil det bare være begravellesbyråagenter og den kommunale gravferdsetaten som vil gå ut som vinnere.

KrF

Politisk parti med kristent innhold. Inneholder alt fra svovelpredikanter, koneplagere og vindrikkende urbane liberale teologiske kvasi-feminister. Fullstendig uten velgertekke og totalt blottet for folkelig sjarm. Har under denne valgkampen markert seg med de mest krampeaktige forsøk på å virke folkelige og livsnytende. Har lang tradisjon i partiet med å beskytte pedofile stortingsmedlemmer i interne rekker. Ble passelig populære på 1990-tallet under den ynkelige tidsriktige etikk-tidsånden som hersket i samfunnet da. Valgjerd Svarstad Haugland er en dyktig og tøff politiker, modig og uredd. Resten av partiet består av anakronistiske karikaturer fra en fjern protestantisk middelalder. Enveistur til Sinaiørkenen anbefales, uten fallskjerm.

Venstre

Marginalt parti med marginal troverdighet. Appellerer til rike mennesker på Vestkanten som har dårlig samvittighet over at de tjener over 500 000 eller mer i året. Har finkulturstatus med innebygd liberalisme. Parti kun for sigar-røykere, kupongklippere, globetrottere, og karrierejegere med sjel.

Fremskrittspartiet

Sekterisk fellesskap styrt av sektlederen Carl Ivar Hagen. Populistversjon av Scientologikirken. Økonomipolitikken deres er science fiction og innvandringsspolitikken deres er space travels. Har ingen utenrikspolitisk agenda fordi partiet dvs. Carl I Hagen fant ut på et ritualmagi-møte at Utlandet eksisterte ikke. Liker ikke muslimer fordi muslimer leser baklengs. Det blir så vanskelig å forstå dem. Alle muslimer er terrorister eller drosjesjåfører. Har partimøter på taxfree-sonen på danskebåten og politiske skoleringsmøter på skjulte campingplasser omkring i Norge. Liker kristendom fordi Jesus var vokalist i Nazareth. Deres låt «Holy Roller» spilles på alle partimøter. Liker å spille ping-pong med Universet og enhver statsminister og regjering. Liker å være opprørte på folks vegne. De er vår nye mor og far nest etter SV. Et politisk beltedyr, tusenben, med innebygd lommekalkulator.

SIEG McFUCK! GODT VALG FOLKENS!

Geir Levi Nilsen

Voldsromantisk venstreside på ville veier

Etter over 30 år med brutalt diktatur under Saddam Husseins Baathparti, hadde nok mange irakere et håp om endelig å kunne leve et liv i fred og frihet. Endelig skulle også de få oppleve vanlige demokratiske friheter som vi her i Vesten tar for gitt, så som ytrings- og organisasjonsfrihet, retten til å danne fagforeninger, og kanskje framfor alt frihet fra vilkårlig arrestasjon og tortur. Istedenfor har irakere flest blitt gisler i en stadig mer brutal kamp mellom ulike grupper av væpna og hensynsløse voldsutøvere.

Den amerikanske okkupasjonsmakta og den irakiske motstandsbevegelsen har vist seg å være like hensynsløse og ha like liten respekt for den irakiske sivilbefolkningas liv og rettigheter. Dette har ikke minst irakiske fagforeningfolk, kvinnefrigjøringsforkjempere og andre aktivister på venstresida fått merke. Ikke bare risikerer de å bli fengsla og kanskje torturert av den amerikanske okkupasjonsmakta, de lever samtidig i frykt for å bli kidnappa eller myrda av islamistiske fundamentalister og Saddam-lojalister. Og desverre kan de heller ikke regne med noen solidaritet fra den norske venstresida. De som utgir seg for revolusjonære her til lands har nemlig valgt å stille seg helhjerta bak den ene hovedgruppa av voldsutøvere i Irak: den "patriotiske" motstandsbevegelsen. Som Internasjonale Sosialister sier det i sitt magasin Gnisten:

"Motstanden i Irak er derfor bare nok et eksempel på nasjonal frigjøringskamp mot kolonialisme og imperialism. Akkurat som den har vært det mot stormakter med de samme ambisjonene tidligere. Ingen burde derfor ha problemer med tydelig å ta stilling for denne motstanden." (1)

Norske strutseholdninger

Heller ikke andre deler av den "revolusjonære" venstresida i Norge ser ut til å ha problemer med å ta stilling for den irakiske motstandskampen. En del av disse har organisert seg i Komiteen for et fritt Irak, som sammen med ml-gruppa Revolusjon har utgitt et hefte med navn *Brennpunkt Irak*, der det slås fast at: *"Motstandsfolkene er ikke terrorister, men frigjøringshelter. De ofrer sitt liv for å skaffe folk håp om rettferdighet. De kjemper på vegne av hele verden. På vegne av oss, på vegne av Europa, på vegne av alle frie mennesker i verden."* (2) Hftet fortsetter i samme friske propagandastil. Bl.a. hevdes det at *"I Iraks lange historie har landet aldri hatt konflikter som har hatt å gjøre med etnisitet eller religion."* (3) Det påstås altså at det er amerikanerne som med sin splitt og hersk-politikk har skapt konfliktene vi nå ser mellom kurdere og sunni- og shia-muslimer. Forfatteren ser ut til å ha glemt både Saddam-regimets brutale undertrykking av shia-muslimenes opprør etter den første Golf-krigen og kurdernes flere tiår lange væpna uavhengighetskamp der kanskje 200.000 kurdere ble drept, og

enda flere fordrevet fra sine hjem. Og han glemmer sjølsagt også å nevne at Saddam-regimet baserte sin ideologi på en arabisk versjon av nasjonalsosialismen der den arabiske nasjon har en "evig misjon" som i vår tid legemliggjøres gjennom Baathpartiet - Den Arabiske Gjenoppstandelses Sosialistiske Parti. (4)

Når motstandskampens vestlige sympatisører blir konfrontert med opprørernes overgrep mot den irakiske sivil-

befolkninga, tyr de først til rene bortforklaringer:

Motstandsbevegelsen tar avstand fra terroraksjoner som rammer sivile, blir vi fortalt, og disse aksjonene må være iverksatt av andre, kanskje til og med av CIA og Mossad, som et ledd i deres forsøk på å sverte motstandsbevegelsen og å splitte den irakiske befolkninga. Eventuelt blir ansvaret for terroren lagt på et fåtall islamistiske ekstremister. Når disse bortforklaringene ikke lengre strekker til, tyr de til sitt standardforsvar for overgrep begått i anti-imperialismens navn: *"Vi har ingen rett til å sette oss til doms over hvilke metoder irakerne velger i sin frihetskamp."* (5) Hvis den irakiske motstandsbevegelsen velger å føre sin frihetskamp gjennom massakrer på sivilbefolkninga, så er altså dette et internt anliggende som vestlige radikale ikke bør blande seg bort i...

Forakt for liv

Nå kan det forsåvidt stemme at noen av de verste grusomhetene i Irak har blitt begått av islamister, og at en stor del av sjølmordsbomberne har vært utenlandske jihadister. Men også den "patriotiske" delen av motstandskampen preges av en åpen forakt for menneskeliv. Motstandsbevegelsen bryr seg lite om hvor mange uskyldige forbigående blir drept i deres attentat mot okkupasjonsstyrkene, eller hvor mange irakere som lider når de saboterer oljeledninger og elektrisitetsnett. Motstandsbevegelsen har også en uttalt politikk om å drepe enhver iraker som jobber for amerikanerne, enten dette er som politi, soldat, kokk eller murer. Det er dessuten

mye som tyder på at det finner sted et utstrakt samarbeid mellom islamistene og b a a -

this-

tene, der islamistene stiller med frivillige til sjølmordsangrep, mens baathistene står for å skaffe eksplosiver og penger og hjelper til med å peke ut mål og planlegge operasjoner. Baathistene vet at den eneste muligheten de har til å vende tilbake til makta er å skape et så stort kaos i det nye "demokratiske" Irak, at folk begynner å lenge tilbake til

Dette betyr sjølsagt ikke at alle irakerne som deltar i den væpna motstanden er fascist eller islamister. Mange har sikkert tatt til våpen fordi de har sett slektninger blitt drept av okkupasjonsstyrkene, eller rett og slett for å forsvare landet sitt mot fremmede inntrengere. Dette forandrer likevel ikke den politiske karakteren til motstandsbevegelsen. På samme måte er sannsynligvis de fleste av de amerikanske soldatene i Irak overbevist om at de har blitt sendt dit for å frigjøre irakerne fra et blodig diktatur og for å fremme demokrati og frihet i Midtøsten, uten at dette forandrer den amerikanske invasjonshærens karakter av imperialistisk okkupasjonsmakt.

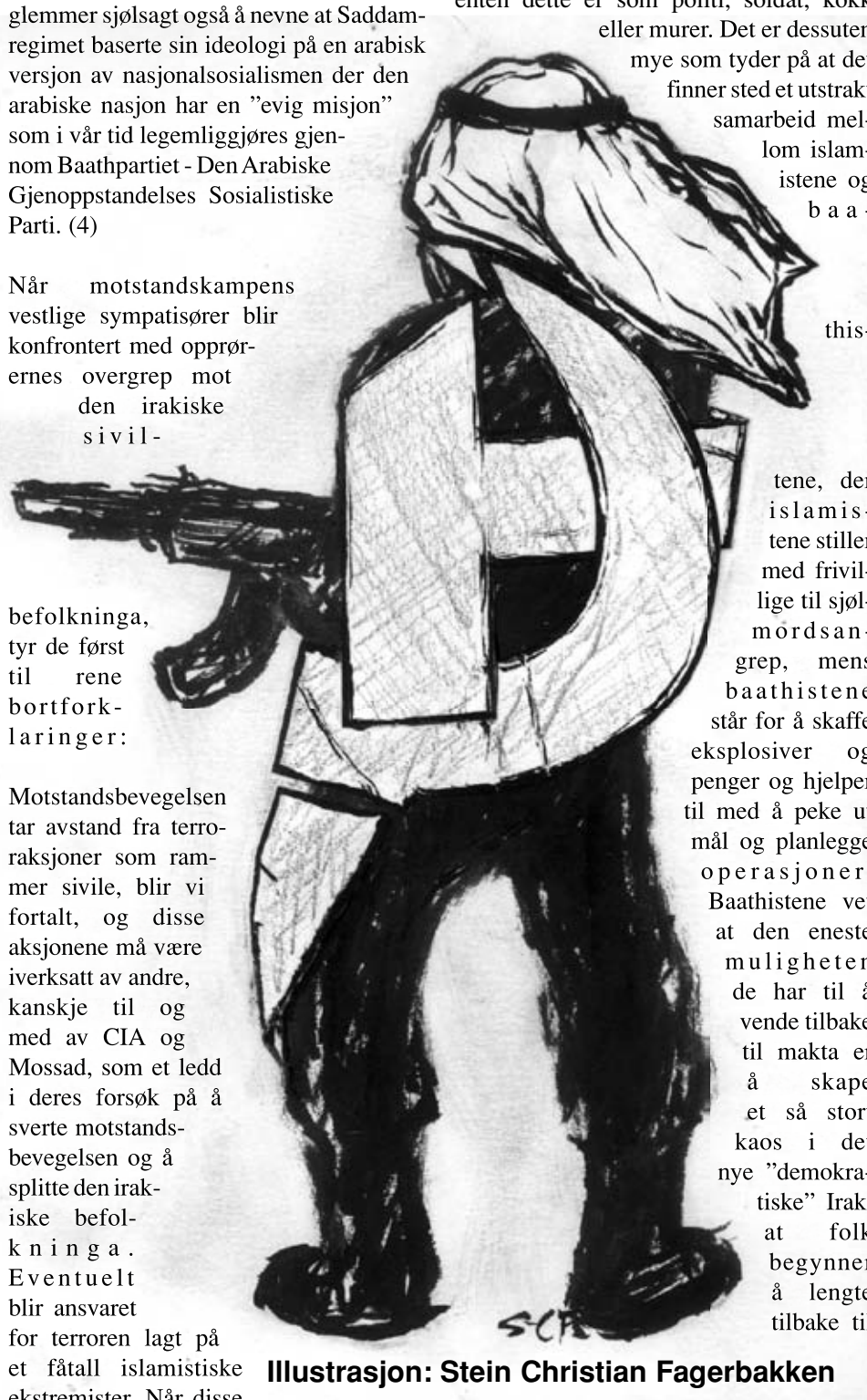
Vi blir altså fortalt at motstandsfolkene i Irak kjemper for irakernes frihet. Underforstått er et folk "fritt" så lenge det ikke er okkupert av en fremmed makt, i dette tilfelle USA og deres allierte. Dette er en argumentasjon som vi forventer fra grumsete krefter på høyresida, men vi kunne håpe på bedre fra folk som kaller seg internasjonister og som i hvert fall i teorien tror på Marx gamle parole om at "arbeiderne ikke har noe fedreland".

Småborgerlig nasjonalisme

Dessverre har venstresidas internasjonisme for lenge siden blitt redusert til tomme fraser, og i praktisk politikk har den blitt byttet ut med småborgerlig nasjonalisme og anti-imperialisme. Anti-imperialismen går kort fortalt ut på at man må støtte enhver stat eller opprørsgruppe som er i opposisjon til USA. USA blir sett på som den sentrale imperialistmakta i vår tid, og all politikk, inkludert klassekampen, må derfor underordnes kampen mot USA-imperialismen. Venstresida i Vesten har dermed blitt redusert til heiajenger for de mest grusomme masse mordere og diktatorer. For noen tiår siden var det Mao, Pol-Pot og Stalin som var heltene, idag er det Hizbollah og Saddams Baathparti.

For hva er det egentlig den irakiske opprørsbevegelsen kjemper for, bortsett fra å jage ut amerikanerne? For den islamistiske delen av opprørsbevegelsen er målet en islamsk stat, med et styre sett hentet fra den mørkeste middelalder. For restene av Baathpartiet er målet en gjeninnføring av den "arabiske sosialismen", dvs. fascist-diktaturet, med eller uten Saddam som leder. For begge parter er altså målet ikke frihet for irakerne, men fortsatt diktatur og undertrykking. Men for den anti-imperialistiske venstresida spiller det tydeligvis ingen rolle hvilket despoti den irakiske befolkningen vil måtte leve under, så lenge som USA-imperialismen lider nederlag.

Den irakiske venstresida har heller ikke vært fri for anti-imperialistiske illusjoner. På 70-tallet var de irakiske kommunistene alliert med Baathpartiet, bare for å bli forrådt og undertrykt av Saddam. I dag har flertallet av det irakiske Kommunistpartiet valgt side med okkupasjonsmakta, og Kommunistpartiet deltok i den provisoriske USA-oppnevnte

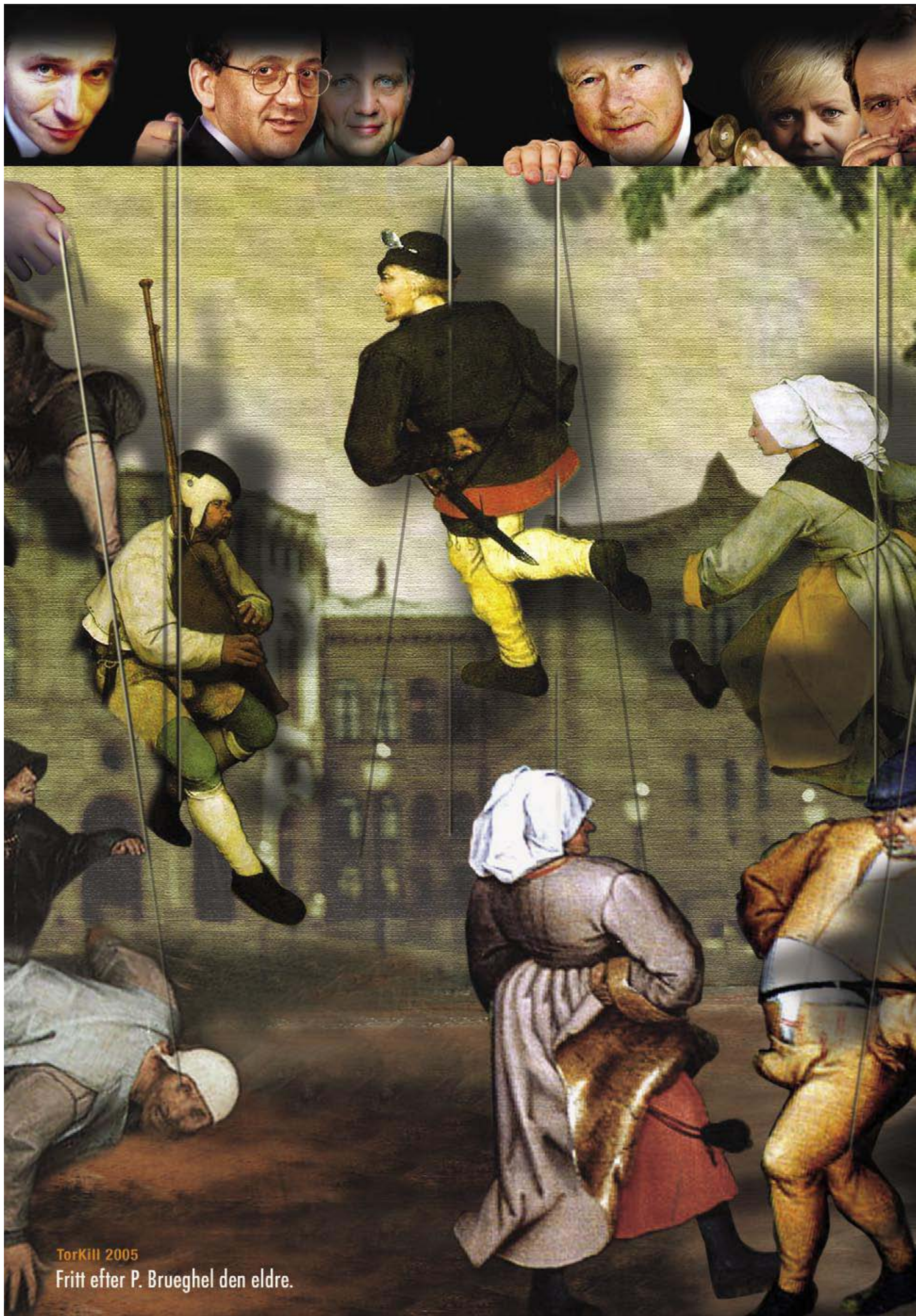
Illustrasjon: Stein Christian Fagerbakken

Saddam-diktaturet, der det ihvertfall hersket lov og orden. Hvordan et Irak under opprørernes styre vil kunne se ut så vi i Falluja, byen som ble styrt av opprørerne i månedsvis. I Falluja var det offisielt rester av Saddams hær som hadde kontrollen, men enkelte bydeler ble i praksis tatt over av islamistene som innførte et strengt islamsk styre etter Taliban-modell: Alkohol, musikk, barbering og vestlige klær ble forbudt, mens kvinner ikke kunne gå ut uten skaut.

TorKill 2005

Fritt efter P. Brueghel den eldre.

TorKill 2005

Fritt efter P. Brueghel den eldre.

Sametinget for Oslo-borgere

Sametinget er til for samer i Oslo, og her i hovedstaden bor det mange samer. Mange som ønsker å synliggjøre sin samiske identitet og mange som ønsker å skjule den. Vi– Norske samers riksforbund (NSR) ønsker å få samer ”ut av skapet” og til å bli bevisst sin egen bakgrunn.

Vi vil jobbe for å skape samiske møteplasser i Oslo. Møteplasser vil styrke samisk identitet. De vil være kulturbærende og styrke det samiske samholdet. Og ikke minst være med på å synliggjøre det samiske Oslo.

Synliggjøring av samisk kultur, språk og historie i hovedstaden er nødvendig, og det ser vi spesielt etter vårens flaggdebatt om bruk av samiske flagg på 17. mai, hvor kunnskapsmangelen om samer og samiske forhold kom fram.

NSR har to kvinner på topp i valgkrets 13-Sør Norge, en ung og en enda yngre! Vi vil jobbe for samisk ungdom, for samiske eldre, for samer i alle aldre! Vi vil jobbe for hele hovedstaden, og gjøre det samiske til en viktig, naturlig og synlig del av den.

Stem NSR! Stem Rita- Alise Porsanger og meg inn på Sametinget! Da stemmer du også på Aili Keskitalo, en ung småbarnsmor som kan bli første kvinnelige sametingspresident!

Les mer på www.nsr.no, www.samer.no/kirsti, www.samer.no/rita-alise, www.samer.no

Kirsti Guvsám, NSRs 2.kandidat, valgkrets 13 Sør-Norge.

NSRs Kirsti Guvsám. Foto: Tom Henning Bratlie.

Fattigmanifest

1. Det er ikke vilkårlig at du er fattig
2. De fattige er en gruppe mennesker som skal ta makta
3. Fattige folk har alltid rett.
4. Fattigdom er for alvorlig til å bli overlatt til forskere

Forklaring:

Skal man se på hva fattigdom er, er det en utskvisning som har funnet sted, fra storsamfunnet, man har ingen interesse i den nåværende samfunnsøkonomi.

5. Fattigdom er å være trygdet

Forklaring:

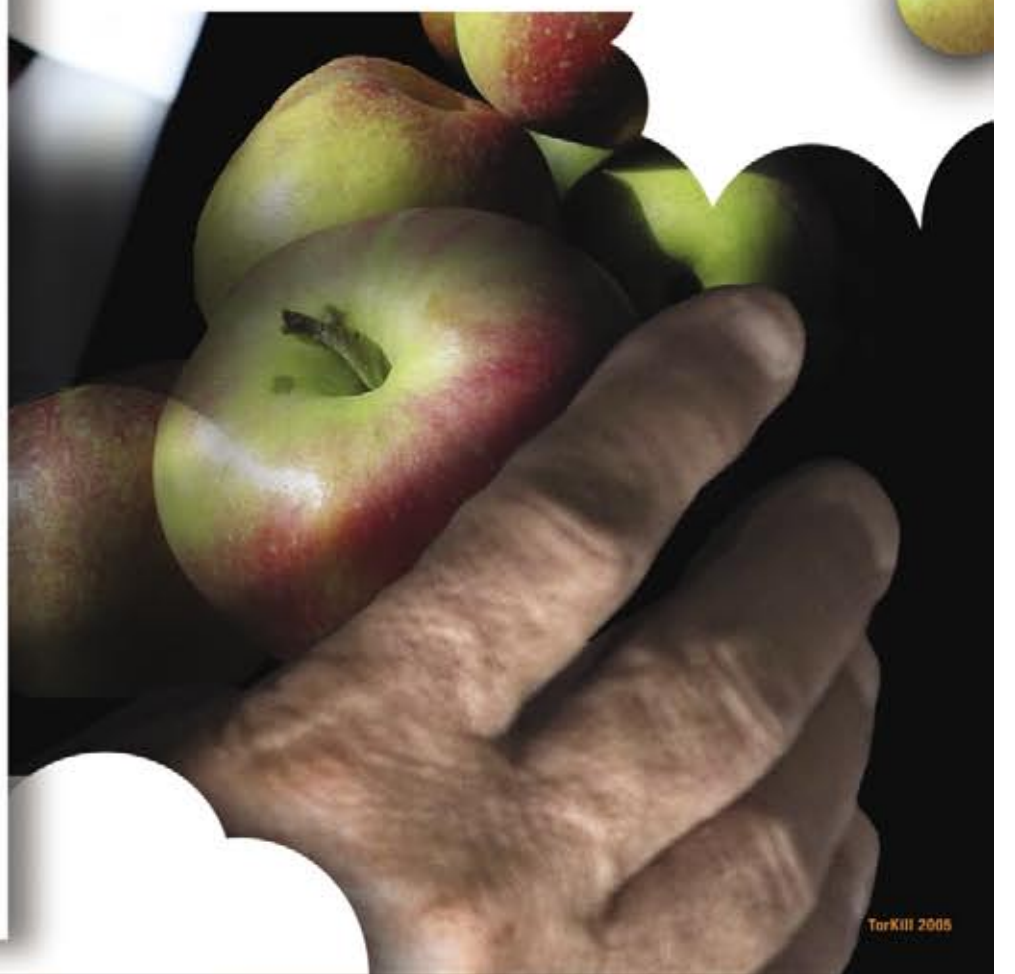
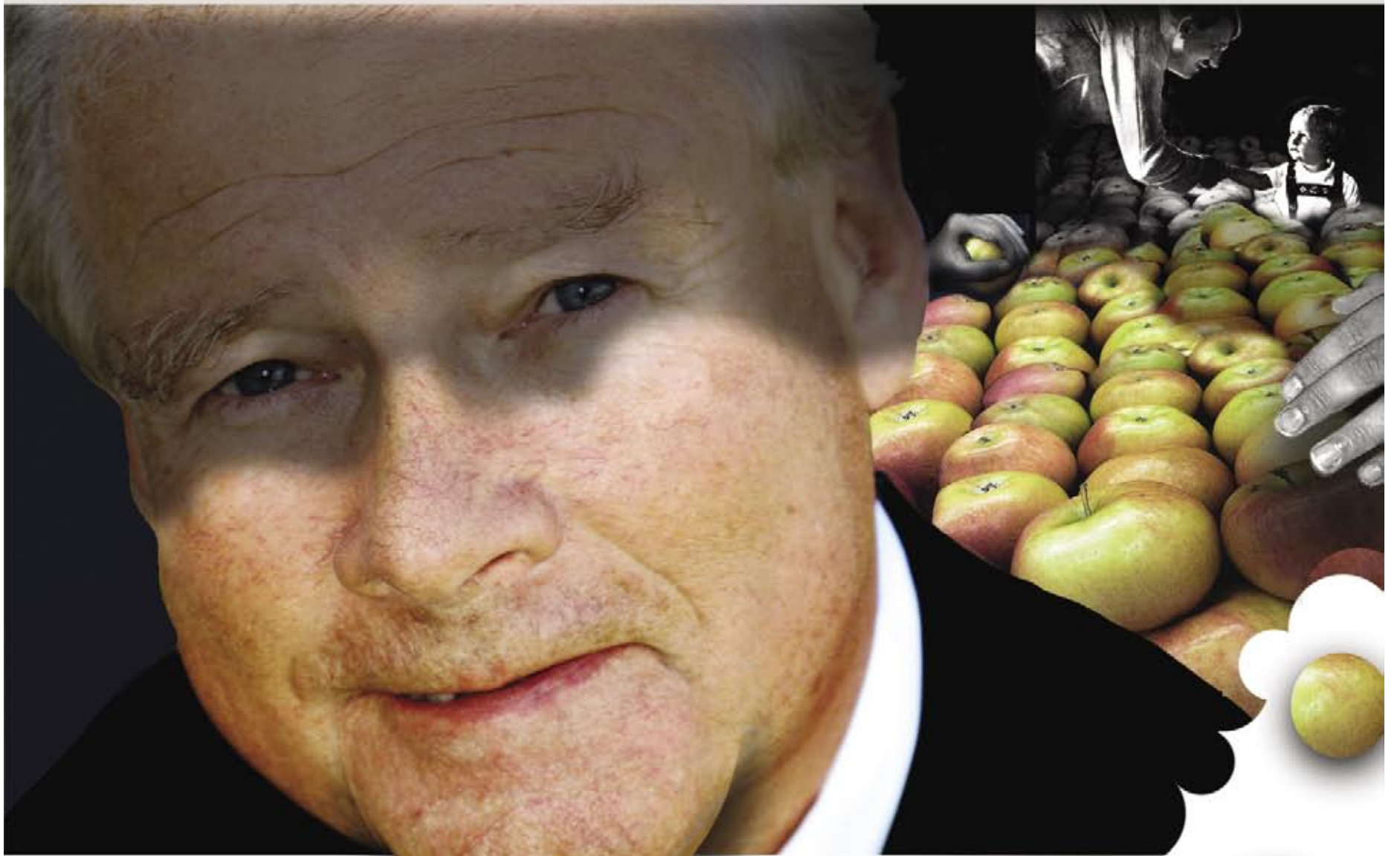
Fattige folk må få understøttelse av andre.

Utpeking. Denne erklæringen utpeker storsamfunnet til hovedfienden. Storsamfunnet som vi må forandre.

Pludder. Ikke forvent å bli tatt på alvor. Ikke forvent å bli sett på som menneske. Ikke forvent å kunne bruke dine ressurser.

I samfunnsøkonomien er det på sin plass å ta dette på alvor. Rens dine negler. Puss tennene. Se pen ut. Vær presentabel, til de du skal møte. Ikke gi deg.

Manifestet er skrevet av Bror Wyller. Poet, forfatter og en av stifterne av Fattighuset.

Okkult drakamp på Oslo Vest

Ritualmagiker og debutant Simen Midgaards okkulte spenningsroman Hydra virker komponert med alkymistens møysommelighet. Derfor blir den mer enn en drivende god fortelling fra nittitallets Oslo – først og fremst er Hydra dypt menneskelig.

Boken åpner med at den hvileløse maleren Georg Ohr nettopp har åpnet en utstilling med okkulte og mytologiske motiver. En sjenert kvinne ved navn Maria oppsøker ham med et brev fra sin dominante tante, Egeberta. Tanten beskylder ham for å ha gitt avkall på moralen i sin lefling med mørke makter, og plotter også i hemmelighet en sammensvergelse mot ham. Parallelt med dette søker hun å

skape en overlegen ny rase gjennom en psykedelisk sopp med skjulte krefter og det pubertale og lett påvirkelige svartmetallbandet Nidgandr.

Etter å ha mottatt brevet, kastes Georg ut i et nett av påtagelige sammenreff med oversanselige undertoner. Er det egentlig en mystisk forbindelse mellom Georgs utstilling og tantens lyssky virksomhet som hun vil holde skjult?

Miljømessig er boken lagt til nittitallets Oslo. Forfatterens hjemmekjære stedsvalg og okkulte innsikter i mellommenneskelige relasjoner gjør fortellingen både gjenkjennende og troverdig. Det er søtt hvordan Maria som virker selvstendig og nøktern, men samtidig veldig kvinnelig faller for den grunnende Georg – og markerer førstnevnte karaktertrekk ved å be ham vaske ned den forfalne leiligheten sin når hun flytter inn. Videre er det sterkt når de forvirrede ungguttene i Nidgandr ikke lever opp til mentalhygienske Egebertas umenneskelige idealer – etter først å ha gitt seg hen til henne.

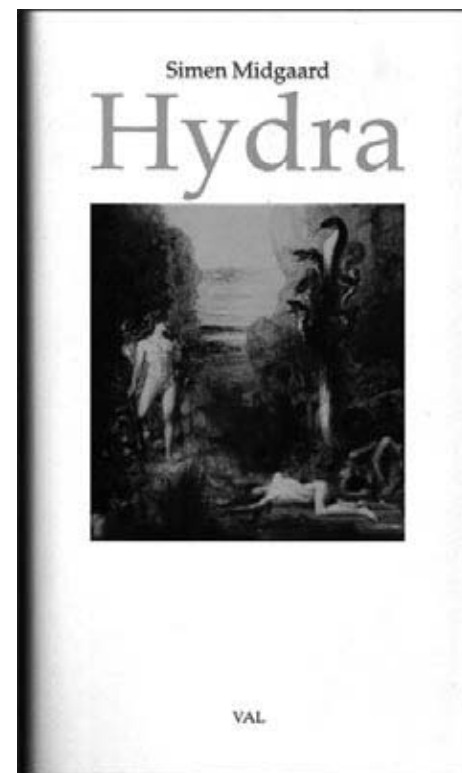
Viktigst for fremdriften i boken er nok allikevel spenningen mellom Georg og Egeberta. I sin evinnelige rastløshet har Georg som kunstner latt seg overstrømme av impulser fra det kollektivt ubevisste – og utelatt moralske dimensjoner i det ferdige produktet. Rike Fru Egeberta Schwarz forkaster slike dimensjoner som hån mot hennes legemlige sunnhetsidealer – og har derfor noe grumsete å skjule. Av den grunn setter hun i gang et åndelig og politisk spill for å knuse Georg.

Sånn sett parafraserer også boken storsamfunnets trygghetsnarkomane og derfor verdibaserte begrepsbruk mot motkulturens nådeløse sannhetssøken – og de sistnevntes problemer med å beholde fokuset uten gitte rammer. Egeberta ønsker å skape en ny rase av overmennesker gjennom den magiske soppen, men har – slik jeg ser det – glemt at den nietzschianske *viljen til makt* innebærer en evig konfrontasjon med skyggesidene våre. Georg har manifestert demonene hennes og må derfor kjempe mot galskapen.

Følgelig ser jeg på *Hydra* som en handlingsdrevet roman, men i den ikoniske tradisjon. Boken baserer seg hele tiden på en vekselvirkning mellom det konkrete og metafysiske.

I intervjuer har forfatteren Simen Midgaard fremhevet hvordan ritualmagikeren kan nytte arketyper pragmatisk for å overskride skillet mellom objekt og benevnelse. Et *symbol* skiller seg jo som kjent fra tegnet ved at det ikke bare har en verdslig, men også en *åndelig* betydning. I *Hydra* er resultatet av dette en sansende fortelling med tredimensjonale karakterer og levende omgivelser.

Boken er utstudert godt komponert – og allerede i

tante Egebertas brev på side fire ligger årsaken til damens harme skjult i formuleringene hennes. Videre foregriper Georg på side fem et av bokens punkter – hykleriet i retorisk rundsnakk – ved å påpeke at hun egentlig har hisset seg opp over et fromt og hellig maleri. Romanen er dessuten så nøkternt og sirlig skrevet at de direkte overnaturlige fenomenene som etter hvert inntreffer, ikke føles spekulative. Snarere syntes i hvert fall undertegnede at det var interessant å lese, og kanskje ikke så langt fra hvordan slike opplevelser fortøner seg i virkeligheten...?

Vi er omsider kommet så langt på året at strandfolket må klappe igjen sine Dan Brown-paperbacks og skygge banen (Hurra!). Mens livet fortsetter lydløst bak husets fire vegger med piskende regn og svaiende grankvister mot ruta, er tiden perfekt til å trekke beina opp under seg i stolen og fiske *Hydra* ut av bokhylla. Det er en fortelling så ladet at den gløder – som på moderat vis identifiserer tusener av år med mytologiske motiver i livene vi fører. Kort og godt en klok og ettertenksom roman som du får et privat forhold til.

Undertegnede regner den som et personlig klenodie på lik linje med den amerikanske DVD-utgaven av Kathryn Bigelows *Near Dark* fra 1987 og en nikkedukke jeg kjøpte i 2002 og har på skrivepulten som het *the Nodding Goth Girl*. Anbefales.

Hydra
Simen Midgaard
Val 2004 (distr. 2005)
166 sider
www.valforlag.com

Pål Flakk

Simen Midgaard anno 2005. Foto: Harald Medbøe

Erik Dammann & sønner

I høst kommer 75-årige Erik Dammann med sin selvbiografi. Helt siden han startet *Framtiden i våre hender* med Arne Næss og flere i 1974, har mannen jobbet like mye med storpolitiske visjoner som med personlig utvikling og tilstedeværelse. GAs utsendte ble med Erik og sønnene hans ut i villmarka.

Erik Dammann er en ukuelig optimist – og på mange måter realist. Da det etter kort tid viste seg at folk ikke klarte å skru om til et mer etisk bevisst bruksmønster gjennom organisasjonen hans, *Framtiden i våre hender*, stablet han heller på beina et politisk initiativ for å skape et annet samfunn – *Alternativ framtid*-utredningen. I likhet med *FVH*, eksisterer prosjektet fortsatt – som *PROSUS* (Project for Sustainable Society).

I de hedonistiske nittiårene etablerte han *Forum for systemdebatt* med åpningsmøte i Samfunnssalen i Oslo i 1997. Resultatet var et oppmøte på 1600 mennesker – hvorav 400 måtte gå hjem fordi lokalet var overfylt. De siste årene har Erik Dammann jobbet for å skape en alternativ, mer innsiktsskapende nyhetsformidling, som søker å peke på helhetlige, mulige utviklingslinjer i samfunnet. En rekke NRK-veteraner er blitt med på laget, men prosjektet har vist seg vanskelig å finansiere. Av den grunn er det nå lagt på is. Han er også ansvarlig for en rekke mindre prosjekter, og har skrevet et titalls bøker.

Dermed blir det feil å stemple ham som miljøverner, slik media har hatt en tendens til å gjøre. Idérikdommen peker først og fremst mot en person som alltid

har klart å beholde et større fokus – uten å bli i allerede opptrukne linjer.

Helhetlige perspektiver

Det er en grå og småkjølig dag i begynnelsen av mai. GAs to utsendte har avtalt å bli med Erik Dammann med sønner ut i Villmarksleiren i Sørums. Den drives av den eldste av sønnene – som heter Rein. På Aker Brygge møter vi Erik sammen med den andre sønnen; Are. Begge bor til vanlig på Nesodden (hvor også undertegnede vokste opp!).

Fotograf Medbøe geleider oss så ut på motorveien. Erik Dammann selv har aldri hatt lyst på verken bil eller førerkort.

Det virker som om målet ditt alltid har vært å finne en livsstil som harmonerer med de etiske verdiene som du baserer deg på. Hvordan kom du på den tanken?

Helt siden jeg og Ragnhild giftet oss, har jeg vært opptatt av at mennesker blir så ufrie ved å basere seg på materielle verdier i så stor grad som de gjør. Så jeg dro nedover til Stillehavet og bodde trekkvart år der nede. Og der var vi jo svineheldige, for vi kom til det området som i kanskje

størst grad er basert på deling og sosiale prinsipper. Folk bodde sammen i grupper på hundre og flere og delte på alt.

Så da jeg kom hjem, hadde jeg jo sett selv at mennesker kunne fungere på helt andre prinsipper. *Framtiden i våre hender* var et forsøk på å skape forståelse for andre samfunnsverdier; mer sosiale verdier, mindre materialistiske verdier, mindre konkurranse også videre.

Men kort tid etter at du hadde startet *Framtiden i våre hender*, innså du vel at den personlige dimensjonen med etisk forbruk og sosial bevissthet ikke var nok. Du prøvde å finne et helhetlig politisk syn som samsvarte med holdningene?

Ja, for det innså vi veldig tidlig – cirka ett til halvannet år etter at vi startet opp. Det var utrolig mange på den tiden som var veldig interesserte i å stresse mindre og leve mer. Men så hadde vi en svær meningsmåling blant medlemmene våre som viste at de ville gjerne, men de greide ikke å endre sitt forbruk eller redusere det nevneverdig.

Derfor ble vi mer og mer opptatt av å peke på en annen type *samfunn*. Det var det som var hovedtanken bak *Alternativ framtid*-utredningen.

Det som vi imidlertid ikke lyktes med, var å legge fram et helhetlig alternativ til dagens samfunn. Halvparten av midlene de siste årene skulle brukes til å popularisere og legge forskningsarbeidet ut for folk, sånn at folk kunne ta standpunkt til hva slags samfunn de ønsket, men det greide ikke disse forskerne. De er for vant til å jobbe med deler av virkeligheten;

de er så spesialiserte at noen utredet en annen type skole og noen en annen type produksjon. Men et helhetlig annet samfunn greide de ikke å legge frem, og dermed greide vi aldri å få presentert for folk flest det som var hensikten med dette prosjektet, da.

Akkurat. Det minner meg om en kronikk du skrev i *Folkevet* for noen år siden om Thor Heyerdahl. Der påpekte du at mange av oppdagelsene hans først ble mobbet fordi han beveget seg utenfor sitt spesielle fagfelt.

Ja, og det merket jeg jo selv også da jeg skrev den boka, *Bak tid og rom*, som var tverrvitenskapelig ved at jeg intervjuet forskere om hva slags prinsipper man nå aner at styrer universet. Jeg fikk støtte for ideer om dette fra både verdenskjente kjemikere, kvantefysikere, biologer og andre, men samtidig fikk jeg høre fra mange forskere at dette var ikke mulig lenger. De kan ikke snakke sammen på tvers av faggrensene. Så jeg har truffet det problemet sjøl.

Ja. Kan du si litt om temaene i den boka? For jeg har ikke lest den, dessverre.

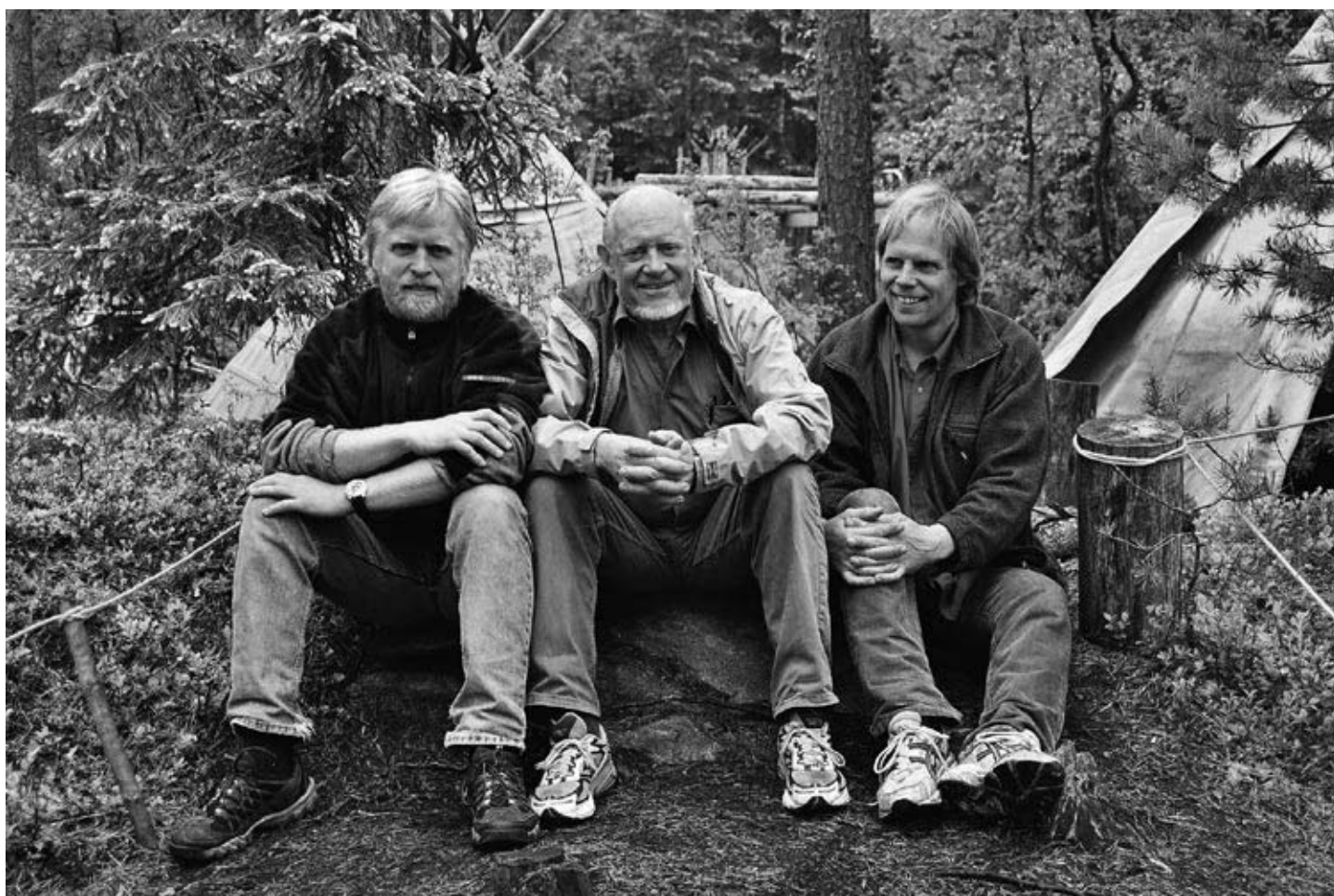
Ja. Jeg har alltid ment at hvis vi virkelig skal tro på at vi har framtiden i våre hender; at vi kan snu utviklingen; at vi kan skape en annen type samfunn, så må vi tro på at mennesket har fri vilje. Jeg fikk veldig støtte fra flere forskere og Nobelpris-vinnere i det som kvantefysikken var den første til å oppdage, nemlig at det er noe som kalles non-localityprinsipp som ordner materien, men som du ikke kan forklare eller beskrive materielt. Så om ikke annet, så fikk jeg i hvert fall fram at det er åpning for en annen måte å forstå verden på enn den rent materialistisk-deterministiske.

Nemlig.

Ja, men det var på en måte – det er det ikke alle som har skjønt – men den boken var et prosjekt i fortsettelsen på *Framtiden i våre hender* for å styrke troen på at vi har et valg; altså at vi er ansvarlige mennesker. Så jeg har jo jobba for det samme hele livet, helt siden jeg hoppet av reklamen.

Ja. Hva har du lyst til å gjøre videre framover nå?

Det jeg har lyst til å jobbe med nå, og det har jeg for så vidt skrevet om i den nye boka mi, er å prøve å inspirere norske organisasjoner til å gå sammen om et europeisk initiativ for å skape en motmakt mot kapitalmakten. I dag har storkonsernene i verden skaffet seg en sånn vannvittig makt, og vi har ikke noe å stille opp med mot dem før vi greier å mobilisere så mange organisasjoner at antallet virkelig begynner å skremme

Rein, Erik og Are Damman i Villmarksleiren. Foto: Harald Medbøe.

dem. Vi kan jo iverksette både boikott og stemmeaksjoner, så det tror jeg er veien å gå nå, for det er ikke lenger mulig i Norge alene nå, eller i noe enkeltland, å lage alternativer. Da blir vi bare utkonkurrert, fordi vi har forpliktet oss til åpne grenser og fri flyt av kapital.

Ser du noen bestemte spirer til et sånt initiativ ute i verden, eller noen spesi- fikke tiltak?

Ja, jeg ser jo denne nye debatten om EU-grunnloven i Frankrike, som viser at omsider begynner folk flest å reise spørsmål ved nyliberalismen [markeds-liberalismen var innfelt i selve grunnlov-
en, som ble nedstemt – red. anm.]. Ute i Europa er det en voksende forståelse for at dette er ikke måten å organisere et samfunn på. Så det er jo et tegn på at noe begynner å røre på seg, og det er heldigvis ikke lenger så utrendy å være opptatt av politikk og samfunn, sånn som det var i nittiåra.

Hva synes du om mer autonome og konfronterende sosiale bevegelser som forsøker å skape alternativer til nyliberalismen, så som zapatistene i Mexico?

Jo, det er klart at det er kjempebra, men problemet er at jeg tror ikke lenger det lar seg gjøre å starte sånn lenger, for da støter man mot de globale motkreftene hele tiden. Med en gang vi prøver å holde igjen på veksten og teknologiutviklingen her, så vil Norge bli kjøpt opp av internasjonale konserner.

Så vi har mistet makt, og det nytter ikke å skape en nasjonal motmakt lenger – dessverre. Vi må gå inn for en internasjonal motmakt, og det krever en samling på tvers av alle tidligere skillelinjer mellom organisasjoner. Fagbevegelsen i hele Europa må skjønne at de må gå sammen – sammen med humanitære organisasjoner og alternativbevegelser.

Men jeg ser jo at det skjer ting i Latin-Amerika som er viktig, og det er klart at man kan komme et stykke på vei og vise hvor man står og hva man vil. Men jeg tror ikke at man kan forandre verden-sutviklingen på den måten lenger, altså. Dessverre.

I hvilken grad synes du at de større etiske perspektivene er tilstede i den offentlige debatten i dag?

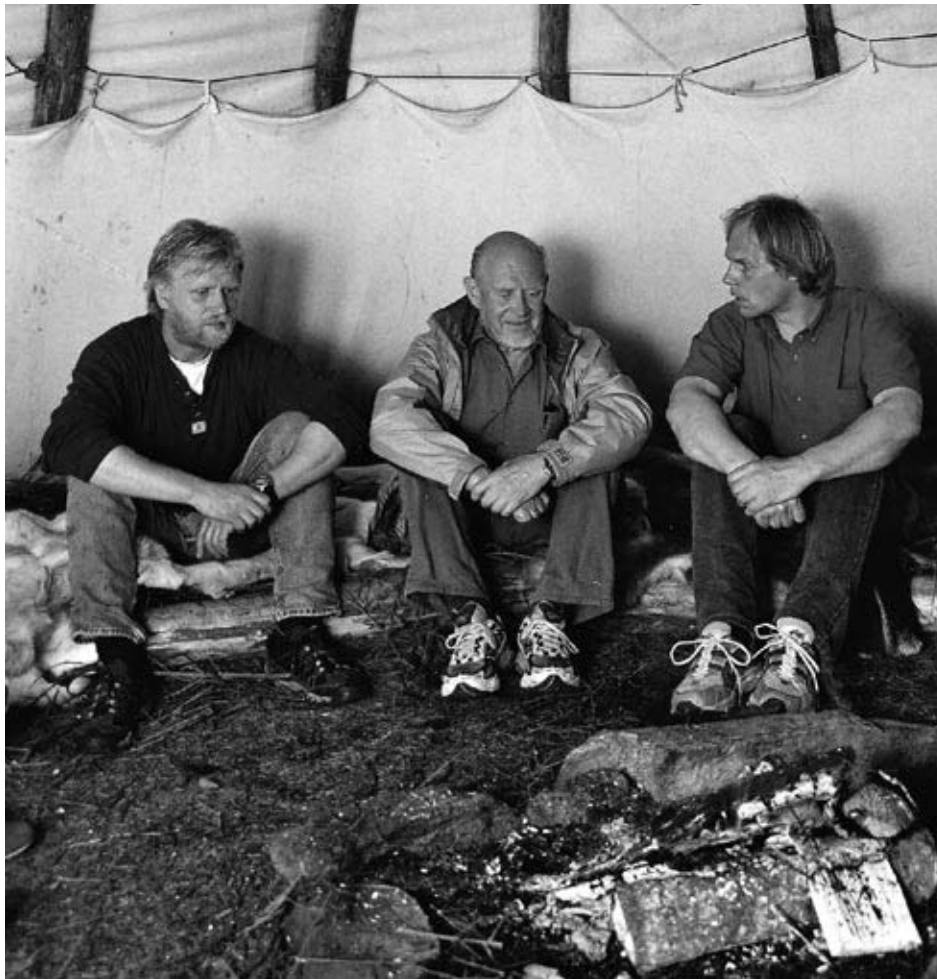
I Norge er det veldig vanskelig, men jeg syns nok at vi har klart å bli litt hørt. Jeg husker for eksempel at Jagland sammenlignet nyliberalismen med vinteren. Han sa at man kan mislike vinteren, men ikke gjøre noe med den, så man må bare godta at den kommer. Det sier ikke Jagland eller noen andre i Arbeiderpartiet lenger nå.

Media er overhodet ikke med. De ville langt på vei foretrukket å skrive om at Carl I. Hagen hadde brukket beinet enn et nytt politisk initiativ som *Forum for systemdebatt* eller nye politiske tanker. Politikken må jeg jo tro at blir bedre med en rødgrønn regjering enn med det vi har nå, men også de vil være så bundet av konkurransehensyn til utlandet at det ikke er så veldig langt de kan gå.

Siste spørsmål. Kunne du sagt litt om

hva slags sted vi er på vei til nå?

Det er en sportsleir som heter Villmarksleiren. Der er det bygd en leir med både eskimogammer og samelavoer og indianertipier og en kjempewigwam med plass til over hundre mennesker. Det er bygd av den eldste sønnen min. Han og hans kone bodde i Alaska blant eskimoene, langt fra andre folk, og ble så begeistret for eskimoenes måte å leve og samarbeide på. Veldig kontrast til vårt konkurranseamfunn. Alt er basert

Inne i tipien. Foto: Harald Medbøe.

på deling og samarbeid. Så da de kom tilbake etter å ha fått en sønn der oppe, bestemte de seg for å vise folk de samme verdiene og samtidig lære folk litt om andre urbefolknings liv. Det var det som var hensikten med å bygge leiren. De har masse tiltak der oppe, slik at folk lærer seg konkret å samarbeide og får oppgaver som de må løse.

I marka med sønnene

Gateavisas firmabil jumper inn på en liten avstikker, og begynner å humpe innover i skogen. Til slutt kommer vi til parkeringen, og slår inn på en liten sti til fots.

Villmarksleiren åpenbarer seg etter kort tid. Praktiske og naturvennlige, men desto mer imponerende byggeteknikker fra hele kloden slår mot oss i skjønn forening med sirlige naturstier og dyp, friskduftende skog. En glisende Rein hilser oss fra et av leirbålene.

Vi blir geleidet inn i en høyreist tipi. Trærnes susen blir mer en stille hvisken mot skinnveggene og det sprakende bålet i midten. Det merkbart sirkulære hulrommet senker dessuten umiddelbart skuldrene til GAs tungt urbaniserte delegater. Harald Medbøe påpeker at Rudolf Steiner mente at firkanten var en ond form fordi den ikke fantes i naturen, og Dammann med sønner humrer hjertelig. Vi slår oss ned for en uformell prat om de familiære følger av Dammanns antimaterialisme.

Rein: Nå vet jeg ikke hvordan dette intervjuet blir, men jeg er så lei av sånne ukebladintervjuer hvor det virker som alt alltid har vært fryd og gammen. Det får jo bare folk som ikke har det sånn til å føle seg dårlig. Vi har hatt våre feider, vi også. Noen ganger har vi krangla så busta føyk, men jeg synes bare det er positivt at det har vært rom for konflikter i familien. Det har jo gjort at vi alle har kommet styrket ut på andre siden.

Are: Ja. Men det som jeg har aller best

i kjempehumør hele tiden, han, fordi vi satt på hans nivå, inni teltet, helt nede på bakkenivå, sammen med ham. Han syntes det var helt topp.

Erik: Også fikk dere jo brukt teknikken om å legge et vått plagg mellom to tørre. Man blir ikke våt av det, heller, for fuktigheten trekker ut.

Are: Ja. Jeg husker også at vi en gang var på snøhuletur og hadde fått helt hvite tær. Far måtte holde føttene våre mot brystet én etter én – på sju unger. Til slutt var brystkassa hans en isblokk.

Respekt og egenverd

Erik: Det er mange som spør oss om hvor mange av ungene som har slått kontra og hater alt som heter natur og felleliv og det enkle, men det er vel egentlig ingen?

Rein: Nei, det er det vel ikke. Men så har jeg vel egentlig også hele tiden hatt følelsen av at vi kunne gjør hva vi ville så lenge vi ikke skadet noen andre. Sånn personlig føler jeg at jeg har lært å bli glad i naturen, ha respekt for mennesker jeg møter og å tenke sjøl. Du skal ikke følge strømmen, men stå for din egen mening. Stille spørsmål ved alle vedtatte sannheter.

Are: For det finnes på en måte ingen gitt sannhet. Men samtidig må du finne et sett med grunnverdier, og det vi har vokst opp med, er vel: "Finn dem selv."

Rein: Og i dette ligger det jo også en respekt for andre, siden de skal ha samme muligheter for å finne dem. Vi har fått med oss en veldig verdibevissthet helt fra starten av.

Are: Jeg husker at jeg på videregående skrev en stil som het "Toleranse", hvor jeg skrev at man også skulle vise toleranse overfor naturen. Da ble det store protester fra læreren og en veldig spennende diskusjon i klassen, men naturen er jo levende, den òg.

Rein: Mmm. Den respekten og åpenheten er noe av det vi prøver å formidle her i Villmarksleiren. Men jeg merker at det er en del som må gjennom en barriere av støy, på en måte, før de kan åpne seg.

En gang fikk vi besøk av en veldig blassert bedrift som hadde vært på storslåtte firmaturer til utlandet og spurte hva de nå skulle gjøre her ute. "Klatre i trærne", lik-som. Så de fikk bind for øynene og måtte ta av seg på beina, og så måtte de føle seg fram på naturstiene til fots – kjenne varsomt på røtter, gjørme, gress og annet som måtte være der. Da forsvant overlegenheten.

(Pause)

Rein: Sånn sett synes jeg at foreldrene våre alltid har vært flinke til å gi oss store kontraster. Vi er ikke blitt fanget i noen søvngjengertilværelse.

Pål Flakk

De normale gale

Dette var opprinnelig et foredrag på en rettspsykiatrisk konferanse med tittelen "De unormalt gale". Foredragsholderen ble provosert over navnevalget, og valgte å kalle innlegget sitt "De normale gale".

Artikkelen er forkortet.

Av Arve Hansen, styremedlem i KROM

Mitt navn er Arve Hansen. Jeg ble dømt til 21 års fengsel for drap og bankran. Da jeg ble løslatt, hadde jeg sonet i overkant av 12 år. Men man blir liksom aldri helt fri uansett. Jeg vet ikke hvilken kunnskap eller hvilket inntrykk dere har av fanger, fengsel og kriminalpolitikk. Men at det generelt ute i samfunnet finnes en del myter om disse temaene, anser jeg som hevet over enhver tvil. Og sykdomsforklaringer av lovbreakere, med den påfølgende stigmatiseringen, er i så måte et helt klassisk eksempel på hvordan man kan lage eller fortolke mennesker til å bli livsfarlige, onde, kyniske, perverterte osv. At man parallelt legger grobunnen for en slags selvoppfyllende profeti, synes å være så ubehagelig at det forbigås i stillhet.

Det er en kraftig overforenkling å tro at skadene ved soning bare rammer de med lange dommer. Selv har jeg møtt ganske mange av disse såkalte livsfarlige individene. Flere har begått selvmord selv om de har hatt forholdsvis korte dommer.

Da jeg ble satt i fengsel i 1991, hadde jeg en daglønn eller økonomisk godtgjørelse på kr 42,-. Året etter var denne daglønnen sunket til kr 38,-, og da under et gammelt sosialdemokratisk slagord: **Likhetsprinsippet**. Alle i fengsel skulle ha lik lønn, ikke like høy lønn, men like lav lønn. Man foretok altså en omskriving av likhetsprinsippet, man hevet ikke de med lavest lønn opp, hvis man kan kalle 4 kr. om dagen for opp, nei, man trykket alle ned på minimum som da var kr 38.

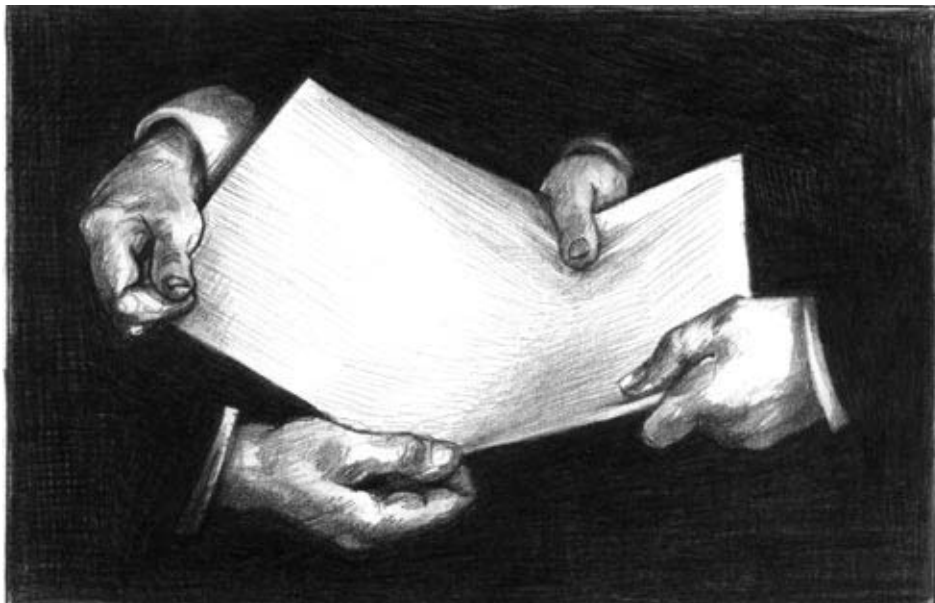
Nå er jo dette selvsagt litt trivielt, men man må huske at marginene mellom fattige mennesker og lovbreakere historisk sett er meget små.

Når man fra fengselsvesenets side påpeker, ofte i media, at klimaet er blitt hardere i fengslene, så verken evner eller vil man se på fangenes livsmuligheter. Det ser ut til at man kun er ute etter større budsjetter som igjen brukes til å forverre levevilkårene for fangene (Her må politikerne komme på banen og snakke med fangene, ikke bare om dem).

Man evner ikke å se den kulturelle, økonomiske og sosiale fattigdommen blant fangene. Som eksempel kan jeg nevne at fangene på Ringerike kretsfengsel fikk

utlevert et barberblad hver 3. måned. Alle som har barbert seg over noen tid vet jo hvilken daglig forbannelse dårlige barberblad er. Fanger som er dårlig kledd, har sår i ansiktet, som plukker sneiper i askebegrene, som stjeler mat, som tyster og lyver, som spør hvor høyt de skal hoppe når fangevokteren sier hopp, og sist men ikke minst, selger sjela si, ja de blir ynkelige!

Og det en nå engang slik at når menneskene blir ynkelige nok, da blir de komiske, og man greier ikke å føle med dem lenger. I stedet finner man på stadig nye måter å overvåke, nedverdige og ydmyke dem på, og da under forkled-

Illustrasjon: Torkill Haugland

ningen av å være på jakt etter narkotika (Ingen andre enkeltfaktorer har gitt fengselsvesenet større budsjetter, flere stillinger og utvidet myndighet over individet enn kampen mot narkotika).

Straff som svir

Da Ringerike kretsfengsel åpnet for 6-7 år siden, var A-laget av journalister i Akersgata med på å teste soningsforholdene ved fengslet. Reportasjene som fulgte skapte et inntrykk av fengsel som et komfortabelt hotell med flislagte bad.

I debatten som fulgte var de fleste forståelsepåere mest opptatt av om straffen var blitt mindre smertefull. Det faktum at fangene ikke synes å bli bedre, forsvinner i redselen for at fengslet skal miste sin funksjon som straffende makt. Eller som Nils Christie sier: *Som smertepåfører*. For la oss slå fast at straff har vært, er og kommer alltid til å være et onde.

For en som har hatt orkesterplass og sett, og ikke minst fått føle både fysisk og psykisk praksisen til fengselsvesenet på kroppen, ja vi har store problemer med å ta denne institusjonen på alvor.

På oss fanger virker det som om enkelte grupperinger har utviklet en slags angst for at straffen ikke svir nok, og denne angsten ser også ut til å ha rammet store

delar av samfunnseliten.

I de årene jeg har sittet i fengsel, har jeg merket en gradvis forverring av soningsvilkårene. År for år har jeg merket en stadig mer pågående overvåkning. Et strengere regime som stadig stiller krav til flere fangevokters nærvær i fangefellesskapet.

Å være fange i Norge i dag, er å delta i et sosialt eksperiment hvor fangene er å betrakte som laboratorierotter.

Analogt med rottene, så blir fangene definert etter måten de reagerer på det stadige maktmisbruket. Nå er det hel-

ler sjelden at maktmisbruket i norske fengsler gir seg utslag i fysiske overgrep. I norske fengsler er det heller formelle og uformelle mekanismer for undersøkelse og avstraffelse som råder grunnen. Man trakasserer fangene med en rigid og ondskapsfull tolkning av et allerede meget strengt regelverk.

Det forekommer meg ganske naturlig at det er normalt å bli gal av å sitte i fengsel. Det er et meget strengt, nedverdiggende, nedbrytende og ikke minst menneskefiendtlig miljø som råder grunnen.

Hva er det så man får isolat for?

I dag kan man havne på isolat for å hilse på en medfange fra en annen avdeling med et simpelt hei eller for ikke å hilse på en fangevokter. Du kan havne der fordi du verbalt gir uttrykk for din frustrasjon over et avslag på permisjonsbesøk eller lignende. Du kan havne der fordi du ikke rer opp senga di godt nok eller fordi cella ikke er nyvasket. Blir du syk så sendes du ikke til legen, nei du havner på isolat til du blir frisk eller til legen har tid. Hvis du er spesielt glad en dag, da er du mistenkt for bruk av rusmidler og går dit. Har du et rusproblem, kommer du til å sone store deler av dommen på isolat, og gir du f. eks. klart uttrykk for at du synes at 20 minutters telefontid i uka er for lite, ja da

kan du havne der. I dag kan du havne på isolat for nesten hva som helst.

På Ila fikk jeg en gang 20 dagers isolat for å ha skapt sosial uro og/eller oppvigleri. Det hele dreide seg om en fange som ikke var skrivekyndig. Han kom til meg og sa han var forbannet fordi han ikke hadde fått svar på en permisjonssøknad som var innsendt for over 3 mnd. siden, og han spurte om ikke jeg kunne hjelpe han med en klage. Dette gjorde jeg og henviste bl.a. til forvaltningsloven som er forholdsvis klar hva angår svarfrister, og jeg tok med noen ord om at det skapte uro og unødig frustrasjon å gå slik å vente i månedsvis. Om fangen fortalte at jeg hadde skrevet klagen for ham eller om fangevokterne kjente igjen min håndskrift er for så vidt irrelevant i denne sammenheng, men det hele endte med at jeg fikk 20 dagers isolat for å ha skapt sosial uro og oppviglersk stemning ved å skrive denne både påkrevde og legitime klagen. Det eneste som er spesielt med dette tilfellet, er at jeg fikk satt ned perioden i isolat med 3 dager.

Sannhetsmonopol

I fengselsvesenet er man i dag i ferd med å tilrane seg et slags monopol på sannheten. Mens vitenskapen i dag innser at deres viten ikke er ufeilbarlig, ser fengselsvesenet på seg selv som et endepunkt i en fornuftig utvikling. Dette ser ut til å gi dem enerett på å tegne virkelighetsbildet av forholdene i fengslene.

Men i og med at man påbyr fangene underkastelse og blind lydighet, og det faktum at fangene blir definert i et umenneskelig miljø gjennom maktmisbruk, så må jo det virkelighetsbildet som fengslet maler bli galt. Selv et barn skjønner jo at dette subjektive bildet aldri kan oppnå objektiv sannhetsstatus.

Når en fange har en verbal utblåsning, så er det meget sjelden pga. en av de nevnte faktorene. Det er som regel fordi summen av dem overskrider frustrasjonsterskelen for hva et menneske kan tåle av ydmykelse, nedverdiggelse, løgn, bedrag og ansvarsfraskrivelse, for ikke å snakke om pissprat! Og det er nettopp summen av disse faktorene som utgjør livsmulighetene til fangen, som bestemmer hvilken livskvalitet, eller rettere sagt mangel på livskvalitet fangen har eller får. Det er også ut fra disse faktorene man må tolke uttalelsene fra fangene, og ikke bare bokføre trusler som igjen blir brukt til å forlange større budsjetter som igjen fører til et enda verre regime. Men tilbake til livsmulighetene i fengsel i dag.

Jeg hørte en god historie om prof. Andenæs her om dagen, en historie som på en måte understreker hvordan livsmulighetene er med på å styre våre uttalelser. Andenæs skal visstnok ha tatt førerkort i 50-60 års alderen og i den anledning kjøpt seg en

ny bil. Han hadde en maler som jobbet hjemme hos seg og som ved et uhell kom til å velte en stige over denne bilen. Da Andenæs fikk se dette, skal han ha utbrutt: Her må det være lov til å si pokker! Og det er vel ingen eller i hvert fall svært få som er uenige her. Men hvis den samme maleren hadde strippet Andenæs og gitt ordre om 5-6 dype knebøy på et speil før han aller nådigst innvilget han en times glassveggbesøk med kona som på forhånd hadde vært gjenstand for en rigid kontroll, ja da skal man ikke se bort fra at Andenæs kanskje hadde tatt i og sagt Fy pokker! som jo er et betydelig sterkere uttrykk. Nå har jeg aldri møtt prof. Andenæs, men man kan vel ikke helt se bort ifra at han kunne kalt maleren en drittsekk.

Kontakten med ens nærmeste kan ikke forsikres eller repareres som en bil. Det er en prosess som varer livet ut. En begrensning eller et langt brudd i denne kontakten blir en slags sosial konkurs eller kortslutning.

Illustrasjon: Torkill Haugland

Men i og med at mennesket er et sosialt dyr, så vil det søke nye sosiale relasjoner, og fangen vil gjøre dette innenfor murene. Og her er livsmulighetene helt avgjørende når de moralske normene settes. I fengselsvesenet synes man å ha en naiv forestilling om at fangene, etter å ha blitt ydmyket, nedverdiget, trakassert og plaget med et utall av treneringsmekanismer, skal forholde seg til en normert oppførsel eller moralkodeks ute i samfunnet. Når menneskets livsmuligheter raseres, dvs. svekkes så mye at det mister sin integritet, sitt økonomiske fundament, sitt menneskeverd, sitt sosiale liv, sine venner, sin familie eller i hvert fall kontakten med disse, så vil det forlate den normerte moralkodeksen i sin kamp for å overleve, for å skape et sosialt liv, for få respekt i et fellesskap og ikke minst, for å bedre sine livsmuligheter. Når en fange sier: "Din sleipe jævel" til en annen fange, så er det nødvendigvis ikke avsky og forakt han uttrykker. Det er eller kan gjerne være et uttrykk for respekt, godkjennelse eller rett og slett beundring overfor en medfange som på et eller annet vis har lurt eller omgått et menneskefiendtlig system, i dette tilfelle fengselsvesenet.

Nå er jo et fengsel et samfunn hvor den sosiale, kulturelle og økonomiske fattigdommen er så stor og stadig stigende, at det å endre et begrepsinnhold synes som en bagatell i forhold til de livsmulighetene som møter fangene. Og det er jo nettopp dette som gjør et fengsel til et universitet i kriminalitet. Mangel på livsmuligheter skaper jo rom for kreative løsninger utenfor normer, regler og lover. Og i likhet med leilendingen, så kommer ikke fangen til å legge seg ned for å dø. Hvis vi dessuten hever blikket litt utover landegrensene, så vil vi se at de store fangeopptøyene med de påfølgende tragediene alle skyldtes en kamp for forbedring av livsmulighetene.

Kamp i kvikksand

Fengselssystemet ser på seg selv som en

etat som møter stadig nye utfordringer som igjen krever nye tiltak. Og det eneste resultatet man synes å være interessert i, er straffeeffekten. Espen Schaanning har gjengitt dette systemet i en funksjonalistisk forklaringsmodell hvor han illustrerer det med en som havner i kvikksand. Den som synker i kvikksand vil ofte sparke og vri seg for å komme opp, men dette får som effekt at han synker dypere og raskere, noe som igjen vil medføre at han sparker og vrir seg mer intenst og på nye måter. Det er på denne bakgrunn at man kan knytte fengslet til en praksis som bare kan fungere når den ikke fungerer. Man

kan med andre ord godt kalle fengslet som institusjon en fiasko. Hvor ofte hører man at det siste reformtiltaket har ført til at tilbakefalleprosenten har gått ned med 10%? Aldri. Hvor ofte hører man at de siste tiltak som ble satt inn dessverre var feilsått? Aldri. Vi får aldri høre at kursen fengslet styrer etter er eller var feil. Vi får heller aldri oppleve at fengslet ber utenforstående krefter om å objektivt komme med uttalelser om tilbakefallsproblemet. Det kan synes som om man er redd for at et eventuelt innsyn vil avsløre fengslet som fiasko.

Det må vel i dag kunne kalles et ubestridelig faktum at hvis man setter en stor sammensatt gruppe mennesker under streng overvåkning innenfor et rigid regelverk, ja da vil man før eller senere kunne avsløre at enkelte bryter reglene. I fengsel har man lenge kjørt denne linja. Man har kneppet sine hender, lent seg tilbake og ventet på regelbrudd. Deretter har man blåst opp enkelttilfeller for så å rope om større budsjetter til mer overvåkning og mer sikkerhet.

På Ringerike synes man åpenbart at denne strategien går for tregt, og man har derfor lagt seg på en provoserende og mye strengere linje. Denne linja virker som en selvoppfyllende profeti og legitimerer dermed et enda strengere regime. Frustrasjonen som utløses under ulevelige vilkår brukes så som sannhetsvitne for å legitimere det enda strengere regimet overfor politikere, medier og andre utenforstående.

Tilsynsråd?

Nå er det jo en for så vidt ærlig sak å si at man ikke har makt til å rydde opp i overgrep som en så stor institusjon som fengselssystemet begår. Men det er en helt annen sak at man ikke har guts til å nevne de reelle klagene i sin årsmelding til fengselsstyret. Årsmeldingen fra tilsynsrådet på Ringerike består av to A4-sider. Den første siden går i sin hel-

het med til å beskrive hvem som møter, slutter, begynner, og til å beskrive antall møter osv.

Den andre siden inneholder en setning som forteller at tilsynsrådet ikke har funnet kritikkverdige forhold i forbindelse med behandlingen av fangene. Dette på tross av at jeg selv sammen med flere andre vitterlig har vært der og klaget bl a på natrazzia med påfølgende stripping foran kvinnelig fangevokter. Det har vært klaget på:

stadig åpning av advokatpost

for mye isolasjon

symptomatisk trenering av selv de enkleste forespørsler

for liten tid i friluft

trusler fra fangevoktere

fangevoktere som avhører fanger om andre fanger

speilbruken

avlytting av advokattelefon

lesing av brev som allerede er sensurert

fangevoktere som går og snuser

lusing utenfor besøksrommene osv.

Intet av dette finner tilsynsrådet kritikkverdige. Nå er det ikke sikkert at vi fanger er verdige til å snakke med tilsynsrådet. Det består av fine mennesker, sorenskrivere og advokater, som uten tvil tilhører toppen av det sosiale sjiktet på Ringerike.

Overvåkning

På Ringerike legger fangevokteren som fungerer som kontaktperson for en fange press på ham for å få informasjon om andre fanger. Ofte kan det dreie seg om navngitte fanger som blir betraktet som brysomme og som man dermed ønsker negative opplysninger om. Opplysninger som i neste gang kan brukes til å tyste, isolere eller på andre måter terrorisere fangen. På Ringerike finnes eksempler på at fangevoktere har drevet aktive avhør av fanger om andre fanger. Her har fangens permisjons- og overflyttingssøknad blitt nevnt sammen med spørsmål om nabofangen. Denne sammenkoblingen oppleves av fanger som en dårlig skjult trussel. Og sett ut i fra et rettsikkerhetsprinsipp så er denne framgangsmåten helt forkastelig. I og med at den enkelte fengselsdirektør i disse dager avgjør prøveløslatelsen så kan det ikke herske noen som helst tvil om at et av vilkårene i fremtiden kan bli å angi nabofangen. Allerede i dag prøver man på Ringerike ut hvordan dette kan gjøres under dekke av å ville hjelpe fangen. Man maskerer sine intensjoner i ly av sin nylig tilranede omsorgsstatus. Det å kalle et fengsel for kriminalomsorg og en fangevokter for en omsorgsarbeiderer, er for oss fanger like misvisende som å kalle en bankraner for en selvbetjent kunde med alt for dårlig tid.

Forverring

Det er nødvendigvis ikke slik at det er fangene som har blitt så mye verre. De statistikkene som i de siste årene er blitt

lagt fram av fengselsvesenet skyldes like meget de forverrede livsvilkårene som fangene må stri med hver dag. Både rammebetingelsen og den daglige fangebehandlingens synes for meg å ha nådd en verstingtopp ved Ringerike kretsfengsel. Her har man ensidig rettet inn alle ressurser på å kontrollere og korrigere den enkelte fange, og begrepet rehabilitering synes å være et fremmedord.

Nå kan man selvfølgelig si at så galt som dette kan det da ikke være. Vi har jo for eksempel tilsynsrådet og de ville jo gitt beskjed om eventuelle overgrep. Men tilsynsrådet er et organ uten makt, dette er i hvert fall den unnskyldningen de selv bruker. Nå er det vanlig praksis at når tilsynsrådet ankommer anstalten, så kan fangen skrive seg på en liste for så å bli innkalt til avhør angående den klage man måtte ha. Det kan for eksempel være en fange som vil klage over dårlig behandling av en bestemt fangevokter. Tilsynsrådet hører på klagen for så å ta den opp med ledelsen. Men i og med at de navngir fangen, så går det på Ringerike ofte ikke mer enn et par timer før den fangevokteren som er fangens kontaktperson står på cella til vedkommende fange. Ved en rekke tilfeller er det da brukt fraser som: Var nå dette så lurt, eller: Du har jo søkt ekstra besøk eller: Du har jo søkt overføring til åpen anstalt. Uansett hvilken ordlyd samtalen har i en slik situasjon, så får fangevokteren sendt sin melding om at vi vet at du har klaget på oss. Det er også de fangevoktere som sier det rett ut: Var det nå så taktisk lurt å klage, du vet jo at en klage til fengselsstyret tar fra 3 til 6 måneder å behandle og vi kan jo ikke ta stilling til din overføringssøknad før dette er avgjort. Her vil vel de fleste fanger trekke sine klager tilbake, og man tar meldingen som en advarsel. Hvis fangen likevel opprettholder sin klage og den sendes til fengselsstyret, så vil fangen nesten uten unntak bli stemplet som negativ, vanskelig eller som tilsynsrådet skriver: Ressurskrevende. Fangen kan også, og det hender slett ikke sjelden, bli utsatt for så provoserende behandling at han ender opp på isolat. Her kan han bli sittende i fra noen dager til opptil flere uker.

Når fangevokteren utøver ydmykende og nedverdiggende makt over fangen så skapes og bekreftes holdningen av fangen som objekt. Og dette kunstige skillet skaper ikke bare avstand, men hindrer også fangevokteren i å oppnå innsikt i og forståelse av fangens livssituasjon. Det å forstå en fange er ikke noe man kan oppnå gjennom en ytre betraktning eller en vitenskapelig forklaring. For å forstå en fange må man sette seg inn i hans livsmulighet. Etter min mening kan ikke en part gjøre krav, legge føring, legge premisser, utøve makt eller på annen måte hindre motparten i å komme til ordet. I og med at all forståelse er språklig, så må premissene for at fangen fritt kan ytre seg bedres og vi må få et lovverk som hindrer den vilkårlige fangebehandling som i dag ikke bare hindrer en fornuftig kunnskapsetablering, men også bryter med de normer for menneskesyn som vi så veldig gjerne vil identifisere oss med.

Spisestedet**Økologisk****vegetarcafé!****Man - ons: 14-21****Torsdag & fre: 14-20****Lørdag: 14-19****BOKCAFEEN JAAP**
VAN HUYSMANNS MINDE
★frihatlig litteratur★**Åpen man - fre: 14-19****Se vårt kule utvalg
på:****www.bokcafeen.cjb.net****Normal****Norsk Organisasjon
for Reform av
MarihuanaLovgivning****www.normal.no****SON****Straffedes Organisasjon i
Norge****Tlf: 22 59 24 89****E-post: soni@online.no****Hjelmsgate 3****0355 OSLO**

Namis gourmethjørne

Rein fra Kaukasus

Alt skal hakkes

1 kg. fin beef
 1,5 skåret løk
 4 poteter og hvitløk
 250 gram hermetisk kastaniapuré
 50 gram smør
 1 spiseskje olivenolje
 0,5 chili
 1 bunt persille
 1,5 pakke creme fraîche
 2 teskjeer gurgemeie
 0,5 spiseskje kvernet hvit einer
 5 skjeer kvernet pepper
 0,5 spiseskje salt

Vi begynner med å sakte varme opp smøret og olivenoljen. Steker så beefen i cirka 15 minutter og blander i chili, gurgemie, hvit pepper, hvitløk, kastaniapuré, persille, einer, salt og cirka 15 dl. vann. Gryten kokes i cirka 30 minutter. Serveres med ris eller stekte poteter.

TENKNINGENS GRENSER

Av Bjarne Benjaminsen

ADVARSEL: Selv om dette essayet gir seg ut for å komme frem til en (slags) konklusjon, og tilsynelatende rydder terrenget (noenlunde), er dette bare en effekt av tenkningens illusoriske narrekræft! Faktum er at forfatteren etter å ha skrevet dette essayet, er så forvirret at han er redusert til en lallende fjom. Les på eget ansvar!

I metafysikken, den filosofiske disiplinen som søker etter bakgrunnen for vår verden, er det et velkjent og godt brukt triks som går ut på å tenke seg et tankefenomen i alle mulige verdener. Dette gjøres for å avgjøre hvorvidt fenomenet er tenkbart overhodet, og følgelig, slik går gjerne argumentet, også hvorvidt det gjeldende tankefenomen kan være virkelig. For eksempel er det godt mulig å tenke seg en verden hvor det fins grønne menn med pels. Eksistensen av slike menn kan derfor være mulig, uansett om slike menn faktisk eksisterer (i vår aktuelle verden) eller ikke. Det er ingenting ved verdens generelle prinsipp, ingen metafysisk faktor, som setter sperre for en slik mulighet. Om vi derimot forsøker å tenke oss en verden uten tid eller rom, synes vi å stå overfor mer alvorlige problemer. Hvordan kan noe eksistere utenfor/utenom tid og rom? Er det mulig å være til uten å samtidig være på et tidspunkt, eller uten å være plassert et eller annet sted? Dette skurrer med intuisjonen.

Slike tankeeksperiment kan være interessante nok i seg selv, som en metode å utforske tenkningens grenser på. Det er for øvrig et åpent spørsmål om tenkningens grenser blir avdekket på denne måten. Svaret på dette spørsmålet avhenger av hva vi mener med begrepet "tenkning", og dette vil jeg gruble litt over i dette essayet.

Iallfall synes det ved første overveielse svært plausibelt å si at et fenomen som ikke er tenkbart som eksisterende i noen mulig verden, ikke er mulig å tenke seg som eksisterende i det hele tatt. For med alle mulige verdener mener vi jo nettopp alt som kan tenkes å muligvis eksistere.

Dog reiser det seg her en innvending mot mulige-verdener-tankegangen. Denne innvendingen går på selve prosjektets forhåpninger om å kunne si noe om den virkelige verden ved å avdekke tenkningens grenser. Denne tenkemåten hviler på en forutsetning, nemlig den at alt som kan eksistere, er tenkbart. Er det nødvendigvis slik? Kan vi ikke forestille oss, når vi tenker oss godt om, at det fins fenomen som tanken ikke kan gripe? (Hm? Eller griper vi fenomenet med tanken idet vi forestiller oss dette? Ikke nødvendigvis...) Hvorfor skal eksistensen legges seg under tanken?

Hva bryr verden seg om våre usle menneskers tankeforutsetninger for å forstå den? Kanskje eksisterer det ikke-sted innenfor vår egen, aktuelle verden, midt oppi alt rommet vi opplever rundt oss. Kanskje eksisterer ikke rom overhodet annetsteds enn inni våre hoder, selv om dette er vanskelig å tenke seg. Det er mye som ikke lar seg tenke. Kanskje ligger hele den sanne virkeligheten utenfor tenkningens grenser.

Vi kan spørre oss: Er det mulig å si noe som helst om det som ligger utenfor tenkningens grenser? At dette ikke er tenkbart, betyr vel nettopp at vi ikke kan forstå det (iallfall ikke rasjonelt)? Kan vi da påstå noe som helst om det?

Denne slags spørsmål finner mange truende. De kan i ytterste konsekvens lede til en fullstendig fornektelse av all vår viten, og av all mening, ettersom de impliserer at ingenting trenger å være etter noen rasjonell standard. Vi har ingen tilgang til virkelighetens prinsipp. Vi har ingen tilgang til hva som er. Alt som kan tenkes, og alt som ikke kan tenkes, kan være. Det er ingen fast grunn, og vi er ikke verd noe som tenkende vesener.

Denne ekstreme konklusjonen fra spørsmålet om det kan finnes utenkelig virkelighet, fører oss inn i absolutt meningsløshet. Man får denne konklusjonen dersom man sier: "Hele verden står utenfor vår tilgang idet vi opphever virkelighetens avhengighetsforhold til tenkningen". Det vil være et argument for tilhengerne av dette avhengighetsforholdet, at vi må forutsette dette forholdet dersom vi skal kunne komme noen vei, og dersom noe som helst skal kunne være meningsfullt. Vi bør opprettholde avhengighetsforholdet av hensyn til mening / meningsfull tenkning. (Her vil jeg gjerne gjøre oppmerksom på et spørsmål: Hvorfor skal vi ønske oss mening på dette stadiet av diskusjonen? Vi befinner oss i meningsløshet, men søker mening...hvorfor? Det kan da ikke være noe rasjonelt argument for dette. Selve spørsmålsstillingen synes å ligge bak rasjonalitetens virke. Dersom rasjonaliteten av vesen er meningssøkende, kan den vel ikke svare på spørsmålet: Hvorfor søke mening? For å svare på dette ser det ut til at man må vise til noe utover rasjonaliteten...).

Imidlertid er det ikke gitt at vi trenger å trekke denne ekstreme konklusjonen, selv om vi godtar at det fins / kan finnes utenkelig virkelighet. I så fall ville alle ikke-logiske posisjoner være men-

ingsløse i enhver sak. Det lar seg gjøre å argumentere mot dette. (Er ikke dette ironisk; jeg benytter rasjonell tenkning for å påstå at det fins noe bortenfor tenkningen. Men kanskje kan jeg likevel komme noen skritt videre på denne måten).

For det første; det kan godt hende at tenkning fremdeles gir oss tilgang til verden, selv om den ikke kan åpenbare hele verden for oss. Vår tenkning er tross alt en del av verden, og det ville synes merkelig om den ikke skulle være tilknyttet resten av verden på en eller annen måte. Kanskje kan tenkning forsyne oss med mening, bare ikke på alle områder. Selv om enkelte deler av verden kan underlegges tanken, og selv om enkelte

tankemessige perspektiver kan gi mening for oss, er ikke alle aspekter ved verden nødvendigvis tankemessig fattbare. (Hvordan skille de tankemessig fattbare aspekter fra andre aspekter ved verden, kan kritikeren spørre. Et

mulig tilsvare kan være at dette ikke er et spørsmål hvis svar ligger innenfor tenkningens grenser). Det kan også tenkes at tankemessige perspektiver på verden bare gir lokal mening, slik at idet vi forandrer perspektivet, blir fenomenene som tidligere ga mening (innenfor den rasjonelle tankes rammer), nå plutselig uforklarlige. Tanken gir mening til verden, men vi kan også se tankens utilstrekkelighet. Mening eksisterer side om side med meningsløshet i verden.

Denne tankens utilstrekkelighet er jo også noe vi opplever stadig vekk. Filosofien er full av gåtefulle paradokser. Det er absurd å forestille seg at hele verden ble til en gang ut av intet, men like absurd er det å se for seg at verden aldri har blitt til. Og hvorfor er det orden i verden, eller om vi velger å si at det slett ikke er noen orden; hvorfor ikke? Det er jo like absurd at ingen orden skulle eksistere, dersom vi snur perspektivet. Hva som går forut, orden eller uorden, synes det håpløst å gi et tilfredsstillende svar på. Man forsøker gladelig, men de lærde omgår gjerne hverandres argumenter på dette stadiet i debatten, i og med at de stridende parter rett og slett forutsetter ulike utgangspunkt. Hvilket utgangspunkt en bør velge (og dette kan til syvende og sist gjelde for alle filosofiske debatter), virker det umulig å tenke seg til. Det

virker som om det er noe annet enn (rasjonell) tenkning som ligger bak. For å utdype dette ytterligere vil jeg fremheve et betegnende eksempel, nemlig det uforklarlige ved bevisstheten. Hvorfor har jeg bevissthet? Hvorfor har jeg selve opplevelsen av å leve? Hvorfor strømmer tanker og følelser fra min hjerne og kropp, og ikke for eksempel fra en trestubbe (tja, kanskje trestubben også har ånd...hm...)? Selve opplevelsen av å være et mentalt vesen synes uforklarlig, uavhengig av hvilke teorier en kan ha om det mentales vesen. På samme måte kan en mystiker se noe uforklarlig, noe utenomjordisk, ved alle fenomener omkring seg. Hvorfor er (opplevelsen av) verden? Hvorfor er? Ingen teorier, hvor mye de enn forklarer verdens virke, kan avkrefte denne dypeste undring.

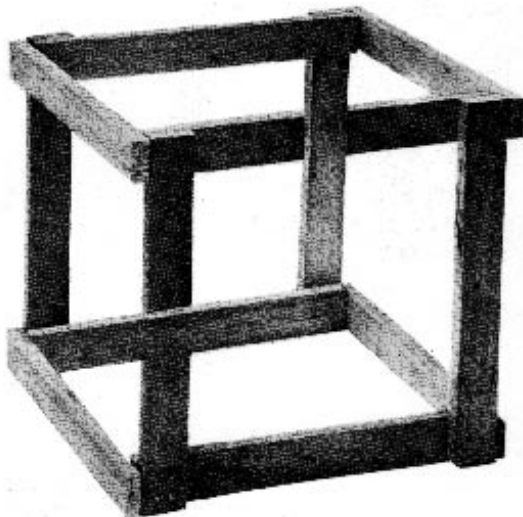
Et annet moment som kan ytres til forsvaret for det utenkbare eksistens, er dette: Kanskje er det mening i verden som gis til oss på andre måter enn gjennom tanken. Vi kan ha (sann) tilgang til verden på annet vis enn gjennom rasjonell tenkning. Dette er jo slett ikke urimelig å si. Eksemplet over kan illustrere dette poenget. Vi opplever å være i live. Dette er noe virkelig. Dog er det ikke behøvelig å tenke seg frem til denne opplevelsen; den kommer rett og slett til oss, som noe meningsfullt. Det vil si, meningsfull ikke i logisk forstand, ikke som forståelig for tanken, men som meningsfull for det levende menneske. Det virker altså som om det ikke bare eksisterer noe virkelig utenfor tanken, men også som om vi kan ha erfaring av dette.

Et mulig motsvar til dette, kan være at disse opplevelsene faktisk ikke er uopp-

"Er det mulig å si noe som helst om det som ligger utenfor tenkningens grenser?"

nåelige for tanken. Tanken kan forstå meningen av "det å leve". Det er nettopp tanken som gir mening til dette uttrykket. Det å tenke omfatter bevisstheten av egen eksistens. Men er det å gi mening til et uttrykk det samme som å forstå en opplevelse? I så fall tror jeg vi strekker forståelsen av hva "tenkning" egentlig dreier seg om. (Hva er egentlig tenkning?)(Et alternativt motsvar fra rasjonalistens hold er å benekte at noe slikt som "opplevelsen av det å leve" har selvstendig ontologisk status (dvs. at den ikke eksisterer i det hele tatt). Dette setter diskusjonen fast på stedet hvil. Imidlertid virker det for meg absurd å nekte for eksistensen av en slik opplevelse, i og med at den jo absolutt fremtrer. Er det i det hele tatt noe vi har sterkere tilgang til enn denne opplevelsen? Selve opplevelsen av livet?).

I alle tilfelle ser det ikke ut til at tanken kan forklare *undringen bak* "det å leve". Hvorfor har jeg følelsen av å leve? Dette er vel fremdeles et uløst spørsmål. Og kanskje er det nettopp opplevelsen av

Gateavisas krangleverne hjørne: Fri debatt, folkens!

KORT SVAR TIL BJARTMAR BENZIN

FEIL NR: 1

Mitt navn er Geir Levi Nilsen, intet mer intet mindre.

FEIL NR. 2.

Thomas Hylland Eriksen er IKKE min «meningsfelle»! Tvert imot, han er min hovedfiende. Undertegnede er 43 år og har i årevis fulgt med denne kvasi-intellektuelle bløffmakerens reality-karriere i avisinnlegg og bokform og min konklusjon er: GTHE er Norges mest latterlige figur. Fra ca. 1970 til ca. 1985 var Knut Falbakken profet i eget land, den rollen har Thomas Hylland Eriksen forlenget overtatt. Norge er et land som i tidsperioder lider av «krampe», i perioder utroper man uten blygsel en eller annen overfladisk tidsriktig opportunist-dilletant til rennessansegeni.

SELVE DEBATTEN

A. Benzin er veldig opptatt av at i Norge «i et økologisk perspektiv er det mer enn mange nok mennesker i forhold til naturens kapasitet til å fø oss.» Vi er altså

overbefolket. Det betyr to ting: 1. Benzin må være veldig opptatt av nasjonal-juridiske grenser. At den skandinaviske halvøy i det hele tatt er delt opp i tre land er helt absurd. Og det på langs! Hadde grensene vært i forhold til kulturen ville man ha gjort grensesetting på tvers. Benzin derimot må være fast i sin tro på at Norge er Norge, med eller uten Härjedalen. Grenser er uten tvil Europas demoniske svøpe. Denne oppdelingen av «land» i forhold til settingen av en nasjonal grenselinje er jo det som har skapt en blot-und-boden identitet og en tåpelig nasjonalisme i Europa. Norge er «Norge», en total fiksjon. Men Benzin har rett i en ting, nemlig at denne ubeboelige steinrøysa av et land som vi bor i, kanskje ikke innehar de rette økologiske betingelser for en stor befolkning. Men hva gjør man da? De minste allierer seg med de som er større. På lang sikt vil Norge tjene på et EU-medlemskap: når olja er borte, hva skal vi gjøre da? Bli fiskere, bønder og sjømenn igjen? Det vil neppe være mulig. Hvis nordmenn kan kvitte seg med den vanvittige tanken om at «norsk mat er best» og venne seg til å spise utenlandsk kjøtt, poteter og den slags så ville kanskje ikke EU bli så uspiselig. Samtidig vil EU sin motstand mot grenser være en god barriere mot syk nasjonalisme. 2. Undertegnede er hverken demograf eller bonde men jeg synes Benzins argumenter i punkt nr. 1 minner mye om økonomen Malthus sine teorier som går ut på at folkemengden øker hurtigere enn eksistensmidlene.

Malthus var Darwins store mentor og det er ikke usannsynlig at denne reaksjonære skotske sosialøkonom var den utslagsgivende filosof for sosialdarwinismen. Den russiske anarkisten og i sin tid anerkjente geografen Kropotkin brukte i mange av sin bøker å polemisere både mot Darwin og Malthus sine teorier som Kropotkin mente var feil. B. Benzin sier også at angående mine påstander at Norge mangler en elitistisk ånd så «om ikke 4,5 millioner klarer å holde i gang en levende samfunnsdebatt, hvorfor i helvete skulle det dobbelte antallet mennesker være bedre i stand til det?» Til det vil jeg bruke det gamle ordtaket: «Bedre for mye enn for lite». Enkel pornografisk lommeregning: hvilket land i Vesten har flest mulig vakre damer? Svaret er selvfølgelig USA med sine 280 millioner mennesker. Jeg mener også at den amerikanske samfunnsdebatten er mye mer vital, rå, nyanisert, krass, selvkritisk og in-depth enn den norske p.g.a. av at man i USA har mer menneskelige ressurser å ta av enn i Norge. Den norske offentlighet er en vits, bygdegenienes panteon, restaurantfilosofenes hallelujahmarked, rævsleikernes tusenårsrike der ingen mener noe som helst, alle har pikken sin oppi ræva på hverandre og alt er tra la la ohh la la & fadeout i enighetens perpetuum mobile. Enhver «debatt» er kjøpt og betalt og stort sett konsentrert rundt de samme personene. Norge er en stille liten ørken hvor ingenting skjer hvor enhver som sier «jeg liker leverpostei på brødskiva mi»

risikerer å bli kalt en fanatiker. C. Er helt med Benzin om at man bør få lov til å trekke seg tilbake til naturen fra samfunnet hvis man ønsker det. Poenget er bare om dette er ønskelig. Naturen er i mine øyne noe med det mest jævlige og ubarmhjertige som finnes. I naturen kan man ikke leve, bare eksistere. Og det på nåde. Å streife omkring i naturen er jo kuult men naturen er ikke menneskets venn. Naturen er ikke altruistisk, den «gir» oss mennesker ingenting. For et jævla slit og arbeid det må være å overleve i naturen. Takke meg til sivilisasjonen, hva nå enn det måtte være. D. Er helt enig at vi må «revurdere det økonomiske systemet/den økologiske rovdriften som vårt samfunn baserer seg på.» Vi må få en inkluderende kapitalisme som inviterer alle inn i varmen istedetfor den markedsøkonomiske globalkapitalismen som bare ekskluderer flere og flere. Dette kan i mine øyne bare skje innom rammen av «en jævla sentralmakt». Denne sentralmakten må være et overnasjonalt organ som kan forhindre kartellvirksomhet og gutteklubbmentalitet. Ikke glem: EU er et kontinuerlig prosjekt som er i stadig forandring. Dette er ikke Dyret i Åpenbaringen. Hadde det vært det ville undertegnede vært dobbelt for EU. La oss alle sammen selge sjelen vår til Satan!

Red. anm: Den frie debatt fører samfunnet fremover.

ADVARSEL: Selv om dette essayet gir seg ut for å komme frem til en (slags) konklusjon, og tilsynelatende rydder terrenget (noenlunde), er dette bare en effekt av tenkningens illusoriske narrekraft! Faktum er at forfatteren etter å ha skrevet dette essayet, er så forvirret at han er redusert til en lallende fjom. Les på eget ansvar!

I metafysikken, den filosofiske disiplinen som søker etter bakgrunnen for vår verden, er det et velkjent og godt brukt triks som går ut på å tenke seg et tankefenomen i alle mulige verdener. Dette gjøres for å avgjøre hvorvidt fenomenet er tenkbart overhodet, og følgelig, slik går gjerne argumentet, også hvorvidt det gjeldende tankefenomen kan være virkelig. For eksempel er det godt mulig å tenke seg en verden hvor det fins grønne menn med pels. Eksistensen av slike menn kan derfor være mulig, uansett om slike menn faktisk eksisterer (i vår aktuelle verden) eller ikke. Det er ingenting ved verdens generelle prinsipp, ingen metafysisk faktor, som setter sperre for en slik mulighet. Om vi derimot forsøker å tenke oss en verden uten tid

eller rom, synes vi å stå overfor mer alvorlige problemer. Hvordan kan noe eksistere utenfor/utenom tid og rom? Er det mulig å være til uten å samtidig være på et tidspunkt, eller uten å være plassert et eller annet sted? Dette skurrer med intuisjonen.

Slike tankeeksperiment kan være interessante nok i seg selv, som en metode å utforske tenkningens grenser på. Det er for øvrig et åpent spørsmål om tenkningens grenser blir avdekket på denne måten. Svaret på dette spørsmålet avhenger av hva vi mener med begrepet "tenkning", og dette vil jeg gruble litt over i dette essayet.

Iallfall synes det ved første overveielse svært plausibelt å si at et fenomen som ikke er tenkbart som eksisterende i noen mulig verden, ikke er mulig å tenke seg som eksisterende i det hele tatt. For med alle mulige verdener mener vi jo nettopp alt som kan tenkes å muligvis eksistere.

Dog reiser det seg her en innvending mot mulige-verdener-tankegangen. Denne innvendingen går på selve prosjektets forhåpninger om å kunne si noe om den virkelige verden ved å avdekke tenkningens grenser. Denne tenkemåten hviler på en forutsetning, nemlig den at alt som kan eksistere, er tenkbart. Er det nødvendigvis slik? Kan vi ikke forestille oss, når vi tenker oss godt om, at det fins fenomen som tanken ikke kan gripe? (Hm? Eller griper vi

fenomenet med tanken idet vi forestiller oss dette? Ikke nødvendigvis...) Hvorfor skal eksistensen legge seg under tanken? Hva bryr verden seg om våre usle menneskers tankeforutsetninger for å forstå den? Kanskje eksisterer det ikke-sted innenfor vår egen, aktuelle verden, midt oppi alt rommet vi opplever rundt oss. Kanskje eksisterer ikke rom overhodet annetsteds enn inni våre hoder, selv om dette er vanskelig å tenke seg. Det er mye som ikke lar seg tenke. Kanskje ligger hele den sanne virkeligheten utenfor tenkningens grenser.

Vi kan spørre oss: Er det mulig å si noe som helst om det som ligger utenfor tenkningens grenser? At dette ikke er tenkbart, betyr vel nettopp at vi ikke kan forstå det (iallfall ikke rasjonelt)? Kan vi da påstå noe som helst om det?

Denne slags spørsmål finner mange truende. De kan i ytterste konsekvens lede til en fullstendig fornektelse av all vår viten, og av all mening, ettersom de impliserer at ingenting trenger å være etter noen rasjonell standard. Vi har ingen tilgang til virkelighetens prinsipp. Vi har ingen tilgang til hva som er. Alt som kan tenkes, og alt som ikke kan tenkes, kan være. Det er ingen fast grunn, og vi er ikke verd noe som tenkende vesener.

Denne ekstreme konklusjonen fra spørsmålet om det kan finnes utenkelig virkelighet, fører oss inn i absolutt

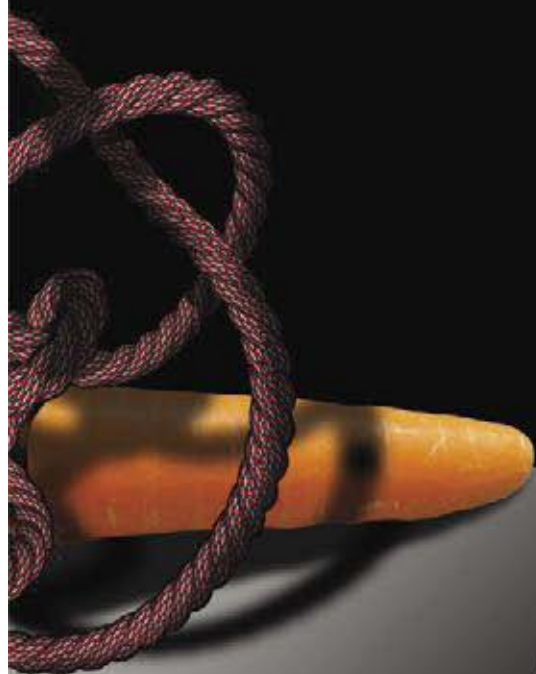
www.jippicomics.com

nei
TIL ATOMVÅPEN

nei.til.atomvapen@online.no

Det går en grense har jeg sagt!

Hvor mange ganger
må jeg egentlig si det
før du hører?

Fritt'for Fremskrittspartiet!

TorKill 2005

10 års abonnement: kr. 1000,-

50 tidligere Gateavisa, unike samlerobjekter som fremdeles er like aktuelle, for bare *kr. 500!* Hundrevis av sider, fra 35 år med undergravende ideer og avvikende holdning. Vi lover deg, du vil aldri bli den samme igjen etter disse!

Lyst til å lage avis?

Gateavisa ønsker flere aktive medarbeidere. Spesielt kvinnelige. Møt opp på våre åpne redaksjonsmøter torsdager 18:00.

Alle som er tvangssendt til kost og losji på statens regning, får tilsendt Gateavisa gratis. Send oss et brev eller en epost med soningsadresse og hvor lenge du må sitte der.

Bok!

Vi har fremdeles noen få igjen av klassikeren *Inn i Hampen*. Grundig og lettlest om hampens bruksområder, fra mat og fiber til medisin og rusmiddel. masse bilder, historie og politikk. Rett i postkassa kr. 230,-

Selg Gateavisa og bli rik!

Møt opp i Hjelmsgate 3 og hent så mange aviser du vil ha. Dealen er at du betaler 10 kroner per avis, og selger dem videre for 25 kroner - altså med en fortjeneste på 150%!

Det kan fort bli en del hundrelapper på en kveld. Bor du langt unna, så send oss en mail på gateavisa@gateavisa.no.

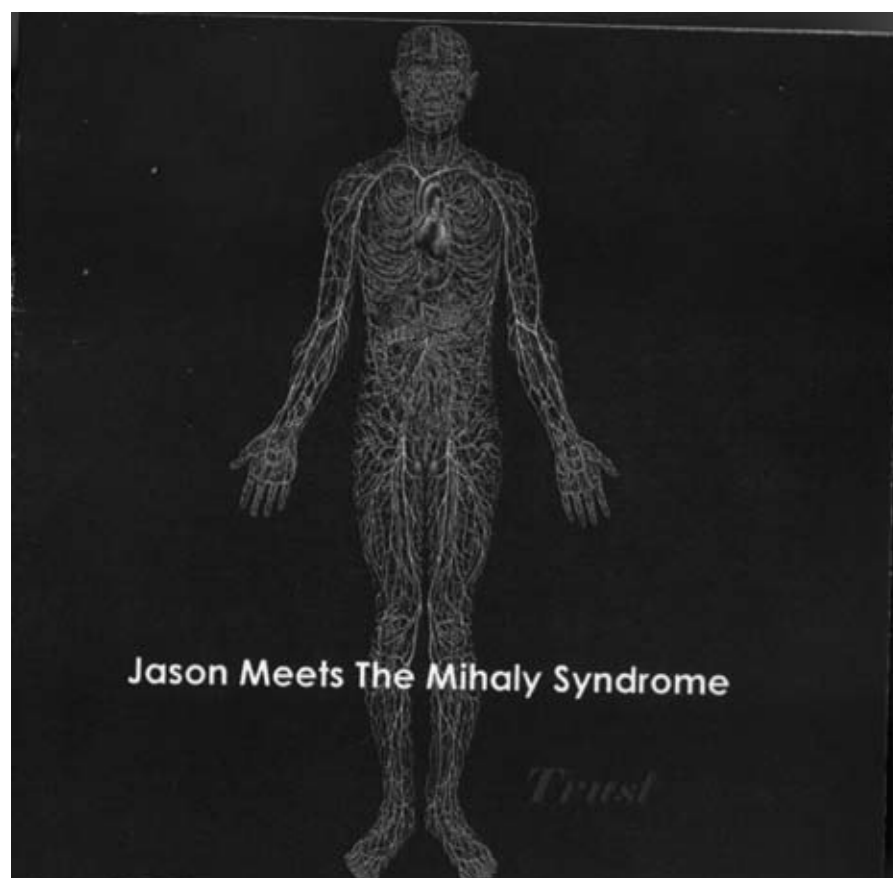

Slik betaler du:

For å unngå at posten forsyner seg for grovt av din og vår lommebok, bestiller du ved å betale inn på vår konto nr 0540.08.85615. Vi slipper retur-porto for pakker som ikke hentes, du slipper oppkravsgebyret - og dessuten betaler vi hele den svinedyre portoen for deg!

Husk å skrive på giroen hva du betaler for. og tydelig avsender, ellers kan du risikere å få ingenting... :-)

Mer til deg, mer til oss: garantert gevinst!

Suksessen fortsetter!

Folk var bokstavelig talt gale etter Jason Meets Mihaly sin første EP - og nå er undergrunnsfenomenet ute med enda en. Tung, sansende psykedelia med livsbejaende vokal. Siden bandet nå er i ferd med å havne på et kredibelt plateselskap, kan dette være siste mulighet til å skaffe seg disse klenodiene før de blir samleobjekter. Se etter bandets frontfigur i Oslos gater for kjøp.

